

JUTRO

Prejeto: 30. avgusta 1929, 10.30
Uredništvo: Ljubljana, Križna ulica 1. Telefon 1100.
Tisk: Ljubljana, Križna ulica 1. Telefon 1100.
Cena: 2 Din.

Uredništvo: Ljubljana, Prešernova ul. 14.
Telefon št. 1122, 1123, 1124, 1125, 1126.
Izdatelj: Ljubljana, Prešernova ulica 1. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 12. Telefon št. 655.
Podružnica Celje: Koroška ulica št. 1. Telefon št. 190.
Računal pri pošti št. 105.241. Ljubljana št. 11.842; Praha št. 18.100; Viena št. 105.241.

Ljubljana, 30. avgusta.

V nedeljo se odpre v Beogradu kongres Mednarodne federacije nekdanjih bojnikov, »Fidaca« (Fédération internationale des anciens combattants). V »Fidacu« so združeni borci iz vseh držav, ki so izbojevale zmago v svetovni vojni. Vendar »Fidac« ni organizacija, ki bi gojila mržnjo in temne spomine minulih grozot. Njen namen je vzvišenejši. »Fidac« je milionska zveza omh, ki želi mir in delovanje za spravo med narodi, paže na ohranitev tistega, kar je plod težkih, krvavih žrtv vseh zavezniških narodov. Oni, ki najbolj poznajo vojne strahote, ker so jih preživeli sami in mnogi še danes nosijo njih pečat, se v »Fidacu« združujejo za vzvišene ideale po zabljenju, odpuščanju, pomirjenju in bratstvu, vendar ne dopuščajo nikakih težnj, ki bi hotele pod vidom »poprave krivice« netiti nova nesoglasja in pripravljeni nove konflikte. Poleg teh širših človeških vidikov pa deluje »Fidac« za zboljšanje položaja in življenja vojniških žrtv pri vseh narodih.

Letni kongresi se vrše izmenično v prestolnicah raznih zavezniških držav. Letos je ta čas zadela Jugoslavijo. Kongres stoji pod pokroviteljstvom naših najvišjih krogov, zboroval pa bo ob najpriskrajnejših simpatijah celega našega naroda in vseh slojev prebivalstva, od Rakeka do skrajnega juga in vzhoda države.

Ljubljana je imela danes in bo imela še tekom jutrišnjega dne priliko z najtoplejšimi mislimi pozdravljati drage goste, ki se skozi našo pokrajino vozijo na kongres. Skozi Ljubljano dohajajo odposlanci vseh zavezniških držav z zapada in z one strani Atlantskega oceana. Iskreno obžaluje naša domača prestolnica, da čas ne dopušča udeležencev »Fidacovega« kongresa, da bi si že pri prihodu mogli ogledati lepo slovensko zemljo, ki ve ceniti njihove zasluge za našo osvoboditev. Upamo pa, da bomo imeli priložnost pozdraviti vsaj nekatere med njimi pri povratku v domovino in jim s prisrčnim sprejemom dokazati čustva, ki jih gojimo do zavezniških bojnikov, ki so skupno s hrabro srbsko vojsko, jugoslovenskimi dobrovoljci ter naporom celega našega naroda doma in v tujini omogočili ustvaritev naše skupne, svobodne domovine.

Velik del udeležencev je prišel po morju na Solun in od tod v južno Srbijo, da si ogleda bojišča, kjer so v vojna skupaj s srbskimi vojniki in jugoslovenskimi dobrovoljci lihi kri za zmago zavezniškega orožja, za osvoboditev narodov in za trajen mir. Mogli so se prepričati, da njihove žrtve niso bile zaman. Nekdaj opustošene krajine se obnavljajo. Navzlic težkim oviram je napredek zemlje danes viden in se ne da tajiti. Ko obiščejo grobove svojih tovarišev, ki sanjajo poslednje sanje v naši zavezniški zemlji, jih bo ob tugi in spominu prejšnjih težkih dni po pravici prešinjala zavest, da pri nas ne poznamo pozabljenja za one, ki so padajo za svojo domovino padli tudi za našo mlado državo.

Zastopniki onih milijonov, ki so se borili v svetovni vojni za pravico in svobodo, ob prihodu v našo domovino iskreno pozdravljamo z željo, da bi letošnji jugoslovanski kongres še bolj poglobil njihove medsebojne vezi in podkrepil stremiljenje po miru in napredku, ki si ga danes vsi narodi iz srca žele. Junaki in mučeniki svetovne vojne se ne morejo lepše oddolžiti spominu svojih padlih tovarišev kakor z vzajemnim delom za trajen mir na svetu.

★

Beograd, 30. avgusta. a. Z današnjim simplonskim ekspresom je prišel iz Belgije v Beograd predsednik Fidaka, g. Achille Reisdorf. Na postaji so ga pozdravili predstavniki jugoslovenske sekcije Fidaka, zastopniki Udruga rezervnih oficirjev in bojnikov, belgijski poslanik na našem dvoru g. Delcoigne in drugi. Vojaška godba je zavrnila belgijsko himno. Po pozdravnih govorih je polkovnik Reisdorf, obkrožen od belgijskih bojnikov, odšel v hotel Srpski kralj.

Francoski bojniki, ki se muče v Bitolju, so danes skupno z zastopniki naše vojske in meščanstva odšli na Kajmakčalan, kjer je bilo pri tej priliki položeno v grobnico srce pokojnega dr. Reissa, kakor je to dolžni v svojem testamentu. Nato so posetili grobove francoskih vojakov, na katere je komandant tretje armije general Nedić položil v imenu kralja venec. Zvečer so se francoski bojniki odpeljali v Beograd, kamor prispejo jutri.

Tekom današnjega dne je prišlo v Beograd tudi veliko število skavtov. Posebno številno je zastopala Slovenija, iz Maribora jih je prišlo okrog 30, iz Ljubljane pa nad 100. Utaborili so se okrog cerkve sv. Marka. Posebno pozornost vzbujajo pestri šotori ljubljanskega stega. Do nedelje se bo zbralo v Beogradu okrog 3000 skavtov.

Vprašanje verouka v osnovnih šolah

Živahna razprava v Vrhovnem zakonodajnem svetu – Bilanca dosedanjega dela VZS

Beograd, 30. avgusta. p. Vrhovni zakonodajni svet je na svoji današnji seji nadaljeval razpravo zakona o osnovnih šolah. Zakonski načrt je bil v načelu sprejet, kakor ga je predložilo ministrstvo. Sledila je specijalna debata, ki je bila zelo živahna in bo trajala še več dni, ker predlagajo posamezni člani razne spremembe, tičeče se pred vsem poučevanja verouka. Zakonski načrt predvideva, naj bi starši sami odločali, ali naj poučuje verouk poseben katehet ali pa se poveri poučevanje verouka učitelju. Kakor znano, se cerkveni krogi temu odločno protivijo in zahtevajo

spremembo zakona v tem smislu, da bi poučevali verouk izključno kateheti, imenovani sporazumno s pristojnim škofom.

Članom Vrhovnega zakonodajnega sveta je bil danes razdeljen pregled dosedanjega dela VZS. Po tej statistiki je VZS doslej predelal in sprejel 30 zakonov. Predloženi pa so mu še nadalje zakon o srbski pravoslavni cerkvi, zakon o gozdovih, zakon o pogozdovanju, zakon o ureditvi hudoornikov, zakon v ustanovah (zadužbarnah), zakon o notifikaciji inozemskih diplom in zakon o avtorskem prava.

Važne spremembe v notranjem ministrstvu

Premestitve in imenovanja velikih županov in inspektorjev notranjega ministrstva

Beograd, 30. avgusta. a. Za velikega župana raške oblasti v 2/I. je postavljen Vidolje Nišević, dosedanj veliki župan zetske oblasti.

Za velikega župana osješke oblasti je imenovan v 2/I. Anton Perković, veliki župan dubrovnike oblasti.

Za velikega župana zetske oblasti je postavljen v 3a/I. Milivoje A. Momčilović, brigadni general v p.

Za inspektorja ministrstva notranjih del v 3/I. je imenovan Jurij Kučič, dosedanj veliki župan osješke oblasti.

Za velikega župana dubrovnike oblasti je postavljen v 3/I. Dušan Popović, generalštabni polkovnik v p.

Za generalnega inspektorja ministrstva notranjih del je postavljen v 2/I. Živojin Budimirović, veliki župan raške oblasti.

Odrešenje velikega pesnika

Zadnji trenutki Iva Vojnovića v beograjskem sanatoriju – Pesnik je zadnje dni mnogo trpel

Beograd, 30. avgusta. č. O poslednjih trenutkih pesnika Iva Vojnovića, ki je umrl danes dopoldne (glej 3. stran), se doznajavo naslednje podrobnosti:

Ivan Vojnović je bil že dalje časa v sanatoriju dr. Živkovića. Njegovi zadnji trenutki so bili precej težki. Davi je bolnik sam pozval dr. Živkovića in mu prišel tožiti nad hvalni bolečinami. Dve minuti pred 10. dopoldne je padel zopet v agonijo. Dr. Živković in njegova soproga sta skušala bolnika spraviti z inekcijami k zavesti, toda kmalu je nastopila smrt.

O smrti pesnika je dr. Živković takoj obvestil nekega sorodnika in njegove znanee, ki so ga pogosto obiskovali med njegovo

boleznijo. Ivo Vojnović je bil v Beogradu že od meseca junija lanskega leta. V tem času je obel in kmalu se je preselil v sobo št. 14 sanatorija dr. Živkovića. Bolezen se mu je vedno slabšala, dokler ni popolnoma oslepel na obe oči. Razen tega je bolehal tudi na kroničnem vnetju ledic. Poleg dr. Živkovića so ga obiskovali tudi drugi znameniti beograjski zdravniki, vendar pa mu nihče ni mogel pomagati. Poslednje dni je pogosto bil v nezvesti; v deliriju je govoril največ o svojem ljubljem Dubrovniku in v svojih mladih letih. V znak žalovanja nad izgubo velikega pesnika in dramatika je razobešena na poslopju Narodnega gledališča črna zastava.

„Triglav“ – največja jugoslovenska ladja

Jugoslovanski Lloyd je prevzel svojo novo ladjo, ki je krščena za »Triglav« in največja v naši mornarici

Beograd, 30. avgusta. a. Jugoslovanski Lloyd d. d. je te dni prevzel v ladjedelnici v Sunderlandu na Angleskem svojo največjo trgovsko ladjo, ki ima 11.000 ton. S tem je jugoslovenska zastava zaplapolala na trgovski ladji, ki bi bila v ponos in diko tudi največjim pomorskim podjetjem. Še istega dne je ladja, ki je dobila ime »Triglav«, krenila v Chile. V isti ladjedelnici bo v kratkem dograjena tudi druga ladja za Jugoslovanski Lloyd z imenom »Avalac«. Na ta način bo naša trgovska mornarica povečana skupno za 22.000 ton. Ti dve ladji sta stali okrog 50 milijonov Din.

Gradnja obeh teh ladij v Angliji je še en dokaz za izvrstne odnose, ki vladajo med našo državo in Anglijo. Doselej je Jugoslavija dobavila iz angleških ladjedelnice večje število trgovskih in potniških ladij v skupni vrednosti nad eno milijardo Din, kar predstavlja za naše razmere veliko gospodarsko transakcijo.

»Triglav« bo natovoril v Čilu nad 10.000 ton soli, ki ga bo prepeljal deloma v Aleksandrijo, deloma pa v naše luke. Iz

Gruza bo »Triglav« ponovno krenil v Južno Ameriko, in sicer s tovorom lesa. Ta tovor bo eden največjih, kar jih je kdaj kaka trgovska ladja prepeljala v Južno Ameriko. Na »Triglav« bodo natovorili 14.000 m³ lesa.

Nove ladje naše vojne mornarice

Split, 30. avgusta. č. V ladjedelnici »Deutsche Werft« v Hamburgu se gradi nova ladja naše vojne mornarice. Ladja se bo imenovala »Zmaj« in je namenjena za matično ladjo mornariških hidroplanov. Zmaj bo odplul iz Nemčije 15. septembra naravnost v naše vode.

Bojna ladja »Sitnica«, ki je bila popravljena v naši ladjedelnici »Jug« v Splitu, je odplula v Toulon, kjer bo prevzela naši dve novi podmornici »Smel« in »Osvetnik«, ki sta danes dospeli tjakaj. »Sitnica« bo namreč matična ladja teh dveh podmornic, ter bo po prevzetju odplula z njima takoj v Boko Kotorsko.

Pred obnovo konkordatskih pogajanj?

Beograd, 30. avgusta. p. Današnje »Vreme« poroča iz Rima, da se bo papeški nuncij Pellegrinetti, ki se je mučil več dni v Vatikanu, jutri vrnil v Beograd in da se bodo takoj po njegovem povratku pričela pogajanja za sklenitev konkordata med Jugoslavijo in Vatikanom.

Zborovanje rezervnih oficirjev

Beograd, 30. avgusta. č. Danes se je v veliki dvorani nove univerze vršilo posvetovanje o jutrišnjem kongresu rezervnih oficirjev in bojnikov, ki se ga je udeležilo nad 250 delegatov raznih pododborov udruženja iz vse države. Posvetovanje je vodil predsednik osrednjega odbora Udruga rezervnih oficirjev Milan Radosavljević, ki je pozdravil udeležence, med njimi stara bojovnika generala Dragoljuba Kostića in bivšega ministra Dragomira Obradovića, nato pa poročal o pripravah za zgradbo Doma bojnikov, ki mu bo položen temeljni kamen v nedeljo. Na posvetovanju so bila nato prečitana poročila posameznih pododborov Udruga in pripravljene resolucije za jutrišnji kongres Udruga.

Nove nemške skupine na Jadranu

Split, 30. avgusta. a. Na Sušak je prispele skupina 80 Nemcev, ki ostanejo na naši jadranski rivijeri več tednov. To je že druga skupina nemških jesenskih izletnikov, dočim je prva skupina s 108 člani že v južni Dalmaciji. Nemški izletniki se bodo vračali v Nemčijo preko Benetk in jadranskega zaliva.

Jugoslovensko odlikovanje dunajskega policijskega prezidenta

Dunaj, 30. avgusta. a. Jugoslovanski kralj Aleksander je odlikoval dunajskega policijskega predsednika dr. Schobra in jugoslovenskega poslanika dr. Milojevića z redom sv. Save I. stopnje.

Slovesen podpis sporazuma v Haagu

Z zlatim nalivnim peresom so potrdili zastopniki šestih vlad mukoma doseženo soglasje – Zaključne seje se ne bodo več udeležili, da onemogočijo zastopnikom manjših vlad vsak protest

Haag, 30. avgusta. s. Današnja dopoldanska seja šestih držav – sklicatelj se je pričela ob 10.30 in zaključila ob 12.30. Na seji so bile izmenjane listine o političnem sporazumu. Angleški zunanji minister Henderson je kot predsednik političnega odbora ponovil večeraj predloženo poročilo tega odbora in naglasil soglasnost sprejetega sklepa. Nato je prečital pismo, ki so ga naslovile zasedbene oblasti dr. Stresemannu in ki potrjuje v posameznem poročilu. Dr. Stresemann je prečital nemški odgovor, ki ravno tako izčrpno ponavlja dosežene dogovore in izraža nemški pristanek nanje. To listino so delegati podpisali na svečan način s posebnim zlatim nalivnim peresom ter si nato medsebojno stisnili roke.

Henderson je nato prečital protokol, ki vsebuje znane določbe o ureditvi vprašanja poravnane komisije. Ta protokol so podpisali delegati locarnskih držav.

O večeraj doseženem političnem sporazumu so bile sestavljene naslednje listine:

1. Protokol, ki je podpisalo vseh šest držav sklicatelj.
2. Sporazum o vprašanju poravnane komisije, ki so ga podpisali delegati petih držav razen Japonske.
3. Skupno francosko-anglesko-belgijsko pismo Nemčiji o izpraznitvi z dodatki, ki vsebujejo podrobnosti glede izpraznitve in amnestije.
4. Enak odgovor nemške vlade na pismo prej omenjenih treh držav.

Vse te listine bodo objavljene danes zvečer. Ureditev teh formalnosti se je nekoliko zavlekla, ker več listin še ni bilo izgotovljenih.

Po podpisu listin je izročil Henderson kot predsednik politične komisije belgijskemu ministrskemu predsedniku Jasparju kot predsedniku konference v spomin zlato nalivno pero, s katerim so bile podpisane listine. Jaspar se je zahvalil za darilo in naglasil velik pomen dogodka, na katerega mu bo nalivno pero več kot samo v materijalen spomin. Macdonald je poslal opoldne Hendersonu brzojavko, v kateri mu izreka čestitke za uspešno delo na konferenci.

Glavni delegati konference so že odpotovali. Briand, Henderson in Hymans so večeraj preko Pariza odpotovali v Ženevo. Nemška delegacija pa bo prispe-la tja v nedeljo. Dejstvo, da se zavez-

niki v soboto ne bodo več udeležili zaključne seje haške konference, se tolmači tako, da hoče predvsem francoska delegacija odvzeti malim državam možnost, da bi se v zadnjem trenutku vlagale reklamacije zaradi finančnega sporazuma pri ureditvi Youngovega načrta.

Pariz, 30. avgusta. a. Ker je bil dosežen na haški konferenci popoln sporazum med glavnimi upniškimi državami, bodo tekom septembra zasedali štirje pododbori haške konference, ki imajo nalogo, da uredijo vprašanja reparacijskih prejemkov za države z zmanjšanim interesom. Med te države spadajo Jugoslavija, Poljska, Češko-slovaška, Grčija in Portugalska. V teh razpravah bodo sodelovali tudi zastopniki vseh navedenih manjših držav. Te države bodo morale skleniti z Anglijo, Francijo in Italijo glede svojih reparacijskih prejemkov še posebne sporazume. Sestanki teh pododborov se bodo vršili pod imenom vzhodne reparacijske konference.

Nemci o haškem sporazumu

Berlin, 30. avg. s. O sporazumu v Haagu piše »Vorwärts«: Haaska konferenca se zaključuje s trojnim uspehom. Youngov načrt bo, ako ga bosta francoski in nemški parlament ratificirala, s 1. septembrom uveljavljen. Zasedeno ozemlje bo na inicijativno delavsko vlado izpraznjeno. Razmerje med Anglijo in Francijo se je temeljito spremenilo: antanta je prenehala obstajati. Uspehi konference odpirajo novo ero v zgodovini Evrope.

»Berliner Tageblatt« beleži osvoboditev Porenja kot zelo razveseljuv uspeh konference. Gospodarsko-financijski rezultati in izidi prvih razgovorov glede saarskega ozemlja bodo dali najbrže še povod za javne kritike. Končno priznava list velike zasluge dr. Stresemanna za dosežene uspehe v Haagu. »Deutsche Tageszeitung« označuje termin 30. junija 1930. kot novo izzivanje.

V nemških političnih krogih komentirajo z velikim zadovoljstvom izid reparacijske konference. Posebno pa odobravajo dosežen sporazum vladni krogi, ki ugotavljajo, da je s tem osigurana Nemčiji v najkrajšem času popolna svoboda na gospodarskem in političnem polju v Porenju. Nemčija je sicer doprinesla za to izvestne žrtve, ki pa se spričo doseženih ugodnosti povsem izplačajo.

Vesti o reformi v fašizmu

Italijanski listi napovedujejo razid fašistične stranke. Ker je že vsa Italija fašistična.

Rim, 30. avgusta. g. V italijanski javnosti, kakor tudi v krogih fašističnih zaupnikov krožijo že dalje časa vesti, da se bavi predsednik Mussolini že nekaj mesecev sem z mislijo, da bi razpustil fašistično stranko in ohranil samo še vojaško organizirano fašistično milico. Splošno pa se domneva, da so te govorice brez stvarne podlage.

Sedaj pa so pričeli fašistični listi objavljati članke, ki potrjujejo, da imajo te vesti stvarno podlago. Tako je objavil večerajšnji »L'Impero« daljši uvodni članek, v katerem razpravlja o razvoju fašistične stranke in o njenih bodočih nalogah ter izgladih. Posebno obširno razmatra položaj, nastal po plebiscitnih volitvah in ugotavlja, da je fašistična stranka kot taka danes že nepotrebna, ker je prevzela velika ideja

predsednika Mussolinija ves italijanski narod. Zato bi bilo najbolje, da prevzamejo dosedanje funkcije strankinih tajstev prefekti, ki so kot predstavniki države in zaupniki Mussolinija v najožjem stiku z narodom. S tem bo imelo ljudstvo najlepšo priliko, biti v neposredni zvezi s svojim voditeljem. Vsi prefekti so najožji sodelavci Mussolinija in uživajo njegovo polno zaupanje ter bodo brez dvoma dobro vršili svoje, ki jih opravljajo sedaj predstavniki stranke. V zaključku tega članka napoveduje pisec, da se bodo po njegovih informacijah izvršile tozadevne izmembe najbrže že tekom letošnje jeseni v zvezi z drugimi velikimi reformami, ki bodo tesno zvezale italijanski narod s predsednikom Mussolinijem.

Arabci obetajo nove protižidovske izgrede

Arabsko gibanje velja ujedinenju in osvobođenju vseh Arabcev Anglija bo zaščitila nadaljnje naseljevanje Židov v Sveti deželi

Pariz, 30. avgusta. a. Iz Jeruzalema poročajo, da so angleške čete v Palestini sedaj tako jake, da lahko preprečijo vse nadalje neredne. Oblasti postopajo proti kršiteljem reda brez usmiljenja. Večeraj sta bila ubita dva Arabca in dva Žida.

Prebivalstvo je še vedno zelo razburjeno ter uverjeno, da ne kljub vsem varnostnim odredbam prišlo kmalu do novih spopadov. Posebno vzdržujejo take govorice Arabci, ki zatrjujejo, da ne bodo pristali na nadaljevanje naseljenja Židov in da bodo iztrebili Žide. Zaradi tega se selijo židje v velikih skupinah iz arabskih delov mesta v židovski čet okoli Hebron, ki je močno zastražena po angleški vojski.

London, 30. avgusta. g. V tukajšnjih političnih krogih vedno bolj prevladuje misljenje, da je iskati vzroke zadnjih krvavih spopadov v Palestini vse globje. Kakor samsko v sporu med Židi in Arabci zaradi »zidu jadicovanja«. Arabsko gibanje je zelo širokopotežno ter ima akcija njegovih voditeljev očitno namen ujedinenja in osvobođenja Arabcev. Tako so se vršili vzporedno z dogodki v Palestini veliki manifestacijski shodi Arabcev v Damasku, Bejrutu, Alepu in manjših sirskih mestih,

na katerih so bile sprejete med ogromnim navdušenjem resolucije, ki zahtevajo ustanovitev velikega arabskega kraljevstva pod žezlom kralja Ibn Sauda.

Kolonijalni minister lord Passfield je sprejel voditelja cionistov dr. Weizmanna in mu izjavil, da bo angleška vlada odpo-kalala vse uradnike, ki jim bo mogoče dokazati, da so s svojim postopanjem omogočili arabske izgrede. Dalje bo angleška vlada povrnila Židom vso škodo, ki so jo povzročili arabski demonstranti. Slovesne je tudi obljubil, da bo angleška vlada storila vse za ohranitev Balfourjeve pogodbe in zaščitila v bodoče z oboroženo silo svobodno naseljevanje Židov v Palestini.

Naši letalci v Bukarešti

Bukarešta, 30. avgusta. č. Dines ob 3. polpodne so na svojih lovskih letalih dospeli na bukreško letališče jugoslovenski letalci majorja Radov in Navratil. Kapetani Rupčić, Martićević ter šintji in poročnik Bajdak, ki se bodo udeležili letalske tekme Male antante in Poljske. Na letališču sta jih sprejela poleg zastopnikov rumunskega zrakoplovstva in rumunskega aerokluba tudi naš poslanik Colak-Antić in vojaški ataše polkovnik Stojanović.

Minister Burov o odnošajih z Jugoslavijo

Velik ekspozice v parlamentarnem odboru za zunanje zadeve — Napoved skorajšnje ureditve jugosloven.-bolgarskih odnošajev

Sofija, 30. avgusta. a. Na seji parlamentarnega odbora za zunanje zadeve, je minister zunanjih del Burov danes dopoldne podal velik ekspozice o zunanje-političnem položaju Bolgarske. V svojem govoru se je podrobno dotaknil odnošajev med Bolgarsko in Jugoslavijo zlasti po izmenjavi zadnjih not. Nato je Burov govoril o pripravah za Ženevo ter izrazil nado, da bodo vsa sporna vprašanja med Jugoslavijo in Bolgarsko našla v kratkem svojo pravilno rešitev. Seja je trajala od 10. do 13. m.

so ji prisostvovali vsi člani odbora, z izjemo Malinova in Milova, ki sta bila odsotna.

Današnji popoldanski listi pripisujejo velik pomen seji parlamentarnega odbora za zunanje zadeve ter izjavljajo, da jih je podal na tej seji zunanji minister Burov.

Včeraj je obiskal ministra Burova poleg jugoslovenskega poslanika Nešića tudi angleški odpravnik poslov v Sofiji Dodge.

Zunanji minister Burov odpotuje v nedeljo zvečer v Ženevo.

Otvoritvena seja sveta Društva narodov

Predmet posvetovanja je bilo poročilo komisije za higijeno — Znatno darilo Rockefellerjeve družbe za higijenske naprave

Ženeva, 30. avgusta. se. Kljub odsotnosti mnogih delegatov posameznih držav, ki se mudijo še v Ženevi je bilo danes slovesno odprto 56. zasedanje Sveta Društva narodov, ki ga je otvoril za jesensko zasedanje izvoljeni predsednik perzijski poslanik v Angorji Orughli.

Glavni predmet razprav je bil razgovor o poročilu higijenskega odbora sveta Društva narodov in v zvezi s tem o predlogu Belgije, da bi se unificirala izdelava kemičnih zdravil. Predlog je bil z malimi izjemami sprejet ter bo predložen vsem prizadetim državam.

Na tajni seji je obvestil predsednik Orughli zbrane delegate, da je sprejel svet Društva narodov darilo Rockefellerjeve družbe v iznosu 723.795 dolarjev, s katerim bo financirala higijenska komisija Društva narodov v bodočih petih letih svoje delovanje in podeljevala iz nje posameznim državam podpore za higijenske ustanove.

Dalje je na tajni seji Svet Društva narodov določil dnevni red 56. zasedanja, ki obsega okoli 20 točk, med njimi kot edino politično vprašanje madžarski optantski spor. Svet bo, kakor običajno zboroval od novih volitev. Nove volitve bodo letos potekle zelo mirno. Po statutih zapadejo lebo mandati Poljske, Rumunije in Čilila.

Ker ima Poljska polstalni sedež, bo zopet izvoljena. Sedež v Svetu za Malo antanto preide avtomatično na Jugoslavijo, dočim bo čilski mandat prevzela kaka južno-ameriška država. Takoj po novih volitvah se bo pričelo 57. zasedanje Sveta, ki mu bo po abecednem red predsedoval poljski zunanji minister Zaleski.

Na to je angleški delegat naprosil predsedstvo Sveta naj opozori države, ki še niso odobrile mednarodnih delovnih konvencij, da to čim prej izvrše. Končno je bilo na predlog italijanskega delegata postavljeno na dnevni red plenarnega zasedanja Društva narodov vprašanje pristopa Združenih držav k mednarodnemu razsodišču v Haagu.

Dr. Stresemann potuje v Ženevo

Berlin, 30. avgusta. g. Zunanji minister dr. Stresemann se bavi z mislijo, da bi iz Haaga odpotoval naravnost v Ženevo, kjer bo stopil v stik z angleškim ministrskim predsednikom Macdonaldom. Nemška nacionalna državnozborna frakcija namerna stavi predlog, naj se čimprej skliče zunanji odbor. V primeru, da bo dr. Stresemann potoval naravnost v Ženevo, bo to sklicanje odgojeno.

Dr. Seipel za revizijo ustave

Bivši avstrijski kancelar hoče vlti Heimwehru smisel za legalno in demokratično politiko — Zahteva razširjenje polnomočij predsednika republike

Berlin, 30. avgusta. d. Voditelji avstrijskih bojnih nacionalističnih organizacij prav nič več ne prikrivajo svojih načrtov ter javno proglašajo neobhoden potrebo spremembe avstrijske ustave. O tem predmetu je izpregovoril tudi prelat dr. Seipel, kojeja ime je čuti poslednje čase vse pogostje v zvezi z namerami Heimwehra. Njegova izjava pri tej priliki dokazuje pravilnost domneve o njegovih intimnih zvezah z voditelji avstrijskih nacionalistov.

Prelat dr. Seipel je dal uredniku »Rhein-Mainische Volkszeitung« dolga intervju, v katerem obširno razpravlja o dejanskem stanju v Avstriji. Tej državi je v prvi vrsti treba miru in notranje konsolidacije; toda socialisti ne puste, da bi prišlo do miru in reda. Organizirali so ulico in z njo terorizirali ostalo avstrijsko prebivalstvo ter ustvarili tako razpoloženje za osnove protiorganizacije, ki si je nadela nalogo, pomesti z uličnim terorjem socialiste. Socialisti so se postavili temu pokretu po robu, Heimwehr je obzreval njih odpor. Zaradi tega so nato predlagali mirno rešitev spora na ta način, da bi prevzeli absolutno prevlado nad delavskimi pokrajinami. Heimwehru pa prepuštili zato podozreške pokrajine. O tem socialističnem predlogu je bil obveščen tudi tedanji

zvezni kancelar dr. Seipel, ki pa je tak sporazum odklonil.

Po odklonitvi tega predloga so pričeli socialisti sklicevati svoje protihode, kjerkoli so priredili Heimwehrovi sestanke. Zaradi tega je prišlo skoro redno do spopadov med obema taboroma. Socialisti so hoteli izsiliti od vlade, da bi spričo teh spopadov prepovedala sploh vsa politična zborovanja in s tem onemogočila agitacijo Heimwehra.

Na temelju nekaterih izjav dr. Seipela o pozitivnih straneh pokreta nacionalističnih bojnih organizacij so jeli širiti socialisti govorice, da je on glavna ovira vzpostavitve miru v Avstriji. Pri tem pa so pozabili, da je tisti, ki hoče vlti v pokret Heimwehra nekaj več duha in smisla za legalna demokratična pota, vse preje kakor rušilec miru.

Končno se je izrekel prelat dr. Seipel za razširitev polnomočij predsednika avstrijske republike po vzoru nemškega predsednika v primeru, da nastopi za državo nevarnost ali da se parlament izkaže nezmožnega za vršitev svoje naloge. Slične predloge sta iznesla že bivša predsednika Hainisch in Miklas. Ako se socialisti zaradi tega razburjajo in groze, so krenili na pot imperijalizma, ker skušajo z nasiljem ugnati svoje nasprotnike.

Potovanje delegacij Fidaca skozi Ljubljano

Tekom noči in današnjega dne potujejo z brzovlaki z obeh zapadnih smeri (Rakek in Jesenice) skozi Ljubljano delegacije Fidaca, namenjene k velikim slavnostim v Beogradu. Iz Belgije vodi delegacijo, broje 13 častnikov, podpreds. Maurice de Praetere in general Pontuc, žensko delegacijo pa častna predsednica kontesa Jeanne de Merode. Iz Francije vodi delegacijo, broje 11 častnikov, podpredsednik Jean Cox, ženski zastop pa Mme Maurice Bremond. Iz Anglije je napovedana delegacija deseterih častnikov, ki jih vodi predsednik polkovnik George R. Crosfield, žensko delegacijo peterih dam pa Lady Edouarde Spencer-Churchice. Iz Italije prispe 11 članska delegacija, ki jo vodi On. Amilcare Rossi iz Milana. Iz Portugalske je najavljena šestčlanska delegacija pod vodstvom Fernanda Branca, iz Zedinjenih držav pa bo pripeljal 24-članska delegacija komander ameriške legije Paul Mc Nutt, dočim vodi 4-člansko žensko delegacijo gospa Mac Cauley. Skozi Ljubljano potuje tudi rumunski generalni konzul v Parizu Pierre Ciolan, ki je podpredsednik rumunske zveze in bo vodil 11-člansko delegacijo, dočim vodi žensko delegacijo princesa Cantacuzen. Češkoslovaška delegacija, ki šteje 13 častnikov, potuje skozi Maribor in jo vodi podpredsednik polkovnik Josip Vavroch; poljsko delegacijo, broje 11 častnikov in tri dame, pa vodijo podpredsednik Maryan Kantor in general Evgen pl. Hemming-Michaels ter gđ. Julija pl. Mazaraki.

Sprejemnemu odboru, ki permanentno vzdržuje službo v hotelu Unionu, načelnice rez. kap. I. st. Franjo Peric, orodnanični oficirji, ki spremljajo posamezne delegacije v Beograd, pa so g. rez. kap. I. st. K. Fabiani, Ante Kalokira, Vilko Apih, Ošterc in Lorke, kap. II. st. Sotler ter podporočniki Rojko, Pegan in Korman.

Snodi ob 12.30 so prispele v Ljubljano prvi člani belgijske delegacije, in sicer kontesa de Merode in štirje gospodje pod vodstvom generala Pontusa. Vozili so se ad Inomosta do Rakeka z avtom, odhod pa

z brzovlakom. Sprejeli so jih člani pripravljalnega odbora, pozdravila pa sta jih kot zastopnik mestne občine in predsednik občanskega odbora g. Vladislav Fabjančič ter belgijski konzul g. Milan Dular. Za presrečno dobrodoščilo se je zahvalil general Pontus, ki je poudarjal radost belgijskih bojnikov ob prihodu v prvo jugoslovensko mesto. Do prihoda brzovlaka z Jesenic so se gostje zadržali v prijateljskem razgovoru v kolodvorski restavraciji, nakar so se po lepem slovesu odpravili v Beograd. S polnočnim slovesnim ekspresom se je skozi Ljubljano peljala francoska delegacija.

Pozdravimo zavezniške sobojevnike za našo svobodo, ki se odpravljajo danes v eni skupini ob 9. v drugi ob 20. z glavneja ljubljanskega kolodvora proti Beogradu.

Odstop čl. poslanca

Praga, 30. avgusta. h. Poslanec narodno-socialistične stranke dr. Klappa se je odpovedal mandatu. Dr. Klappa je bil eden izmed najboljših finančnih strokovnjakov v stranki. Bil je tudi intendant praškega narodnega gledališča, a je odločil tudi to mesto. Vzrok za demisijo je zasebna značaja.

Glavni o demisiji Lunačarskega

Moskva, 30. avgusta. g. Kakor se izve v političnih krogih, bo baie ljudski komisar Lunačarski odstopil. Kot njegov namestnik se imenuje državni tajnik v vojnem ministrstvu Bubnov. Demisijo Lunačarskega je pripisati nasprotstvu med njim in Stalinom. Lunačarski je od početka sovjetske vlade vodil komisariat za prosveto.

Zarota proti Čangkaškju

Sanghaj, 30. avgusta. a. General Čangkaš-šek je jedva ušel včeraj zaroti, ki mu je stregla po življenju. Komunistični zarotniki so se vthotapili v njegovo garžo in ga skušali v ugodnem trenutku ubiti. Več najvišjih prijateljev Čangkaškja je bilo aretiranih. Komunistični zarotniki so imeli velikega podpornika v Čangsiangu.

Povratek „Zeppelina“ v Evropo

V nedeljo zjutraj se dvigne zrakoplov za polet preko Oceana — Priprave za zračno vožnjo na severni tečaj

Washington, 30. avgusta s. Kapetan dr. Ecker je izjavil novinarjem, da se bo dvignil zrakoplov za povratek v Evropo najbrže v nedeljo zjutraj. Vodstvo zrakoplova na poletu preko Atlantskega oceana bo prevzel kapetan Lehmann, ker se bo mudil dr. Ecker dajše časa v Zedinjenih državah. Ob tej priliki je izjavil dr. Ecker tudi, da ne misli še opustiti kapetan-skega mesta na Zeppelinu in da se nadeja še marsikatero uspešno vožnjo z zrakoplovom okoli sveta.

Berlin, 30. avgusta g. V nedeljo bo pri-

spel v Berlin znani polarni raziskovalec Fritof Nansen, da pripravi vse potrebno za polarno vožnjo s »Zeppelinom«. Poleg tega so se pričeli v Berlinu tudi razgovori za ustanovitev preko-sibirske zrakoplovne družbe z osnovno glavnicco 35 milijonov mark. Družba bo zgradila zrakoplov s 150 tisoč kubičnimi metri plina, ki bo opravljal vsakih 14 dni redno zračno službo med Tokiom in Berlinom. Pozneje naj bi zgradila novih zrakoplovov omogočila ustanovitve tedenske zrakoplovne zveze med Berlinom in Japonsko.

Pomen mandžurskih spopadov

Vesti iz Mandžurije so še vedno precej alarmantne. Seveda se morajo ta alarmantna poročila jemati na znanje s primerno rezervo. Predvsem se z uradne strani do neke mere demantirajo, daš ne govorimo; saj se tudi iz uradnih virov priznavajo spopadi, pri čemer se seveda primerno komentira krivda.

Ali še ena okolnost nas ovira, da bi konflikte v Mandžuriji odnosno oborožene spopade mogli oceniti v pravilni meri. Ta ovira je v različni zainteresiranosti na mandžurski aferi, ki se kaže na mukdenskih in na nankinških odločujočih mestih.

Mukden in Nanking gledata zelo različno na mandžurski konflikt. Ne smemo pozabiti, da je še nedavno mukdenska vlada vztrajala v popolni neodvisnosti napram nacionalistični vladi v Nankingu. Ko je Čangkašek premagal vse nasprotnike nacionalistične stranke in je podlegel tudi stari Čangtsolin, se je njegov sin Čanghsueliang umaknil v Mandžurijo in se tam pripravil na obrambo. Vendar do vojne ni prišlo, toda ne morda zaradi miroljubnosti med kitajskimi tekmeci, marveč pač v prvi vrsti zaradi japonske intervencije. Japonska se je odločno postavila zoper to, da bi nankinška vlada poslala svoje armade zoper mandžursko vlado, hoteč s tem preprečiti razširjenje državljanske vojne na mandžursko ozemlje, kjer ima ona svoje specijalne interese in svojo sooblast. Nankinška vlada sicer japonskega protesta ni hotela uvaževati, vendar svoje ofenzive proti Mukdenu ni nadaljevala. Izhod iz kočljive situacije pa se je našel na nenavadno enostaven način: Čanghsueliang se je pobotal z nankinško vlado v toliko, da je na svojem teritoriju razobesil nacionalistične zastave, s čimer je izjavil, da prizna njeno vrhovno oblast. Ta formalnost ga ni nič veljala in mu niti najmanj škodila, zato pa ga je obvarovala vojnege napada in slednjik je spravila s sveta možnost diplomatskega konflikta z Japonsko, nankinški vladi pa vrh tega pripomogla, da se ji je očuvala častna solucija afere. Tako je bil izhod iz afere zadovoljiv na vse strani.

Ali najvažnejše je bilo pri tem, da je Mandžurija ostala dejansko tudi zanjeprej samostojna kot prej; nankinške čete niso prišle na njeno ozemlje.

Konflikt z Rusijo pa preti, da prevrže dosedanje stanje. Prva nevarnost je že nastopila s tem, da so se začeli obmejni konflikti. Stvar je povsem jasna: Ako se prično resni sovjetski napadi na obmejno mandžursko ozemlje, kar bi pač

pomenilo že precej več nego pravo vojno nevarnost, tedaj bi nastala potreba po energični kitajski obrambi. Ako bi samo mandžurske čete ne bile kos Rusom, bi jim morale priti na pomoč vojne sile nankinške armade. Prisotnost Čangkašekovih vojsk v Mandžuriji pa bi postala skrajno neprijetna Čanghsueliang in nevarna mukdenski samostojnosti, česar pač ni treba niti najmanj dokazovati. Ko je centralna vlada v Nankingu pomnila Mukdenu armado na pomoč, jo je ta — odklonil, češ da še ni potrebe.

Na osnovi vsega tega postane razumljivo, zakaj vedo vesti iz centralne Kine več povedati o oboroženih spopadih na mandžurski meji nego poročila iz mukdenskih krogov, ki težijo za tem, da zmanjšujejo pomen obmejnih afer.

Slično kot mukdenski oblastniki je zainteresirana tudi Japonska, ki nikakor ne želi, da bi se centralne kitajske bojne sile angažirale v Mandžuriji: zato kažejo tudi japonski viri težnjo, pripisovati čim manjši pomen spopadom med kitajskimi in sovjetskimi četami.

Povečanje vojne nevarnosti v Mandžuriji bi moglo potemtakem povzročiti konflikt med Mukdonom in Nankingom, pa tudi med Tokiom in Nankingom in načeti mandžurski problem od vseh strani. Morda so se prav radi teh možnosti ruski napadi na mandžurski meji povečali in pomnožili, zakaj z njimi bi se mogle nankinški vladi povzročiti neprijetnosti s strani, kjer bi ji prav gotovo ne bilo prijetno.

Razprava proti dr. Tuki

Praga, 30. avg. h. Ker so bile v razpravi proti dr. Tuki zaslislane že vse priče, se je pričelo danes citanje zapisnikov in drugih listin, ki bo trajalo več dni. Na predlog zagovornikov se jutri ne bo vršila razprava. Kakor računajo je pričakovati razsodbo okoli 20. septembra.

Pred citanjem protokolov je ugotovil državni pravnik, da je mladi Slovenec, ki je v pomenku z dr. Wollmanom in ženo označil Tukovo delovanje kot protidržavno, dr. Lojze Čampa. Prosil je, naj se ugotovi pri policijskem ravateljstvu, kdaj je dr. Čampa bival v Bratislavi.

Stavbena nesreča

Alžir, 30. avgusta. a. V središču mesta se je porušila stara stanovanjska hiša, v kateri je stanovalo 30 rodbin. Nesreča se je pripetila ponoči. Obstoja bolzen, da je katastrofo zahtevala mnogo človeških žrtve, med njimi 18 otrok.

Gasilci in tehnični oddelki vojaštva so prihiteli takoj na pomoč ter izklopali do sedaj 10 mrtvih in 8 ranjenih prebivalcev. Računajo, da leži pod ruševinami še 50 do 70 mrtvih. Kakor se zatrijuje, je katastrofa nastala, ker se je pogrzel eden izmed nosilnih stebrov.

Marsikaj novega na pokrajinski razstavi

Ta in ona pripomba ob današnji otvoritvi

Predvsem bo pri današnji otvoritvi pokrajinske razstave »Ljubljana v jeseni« najoriginalnejša novost ta, da slovesna otvoritev sploh odpade. Zaradi tega pa seveda prireditel ne bo nič trpela, o čemer se bodo udeleženci dejanske otvoritve lahko takoj prepričali ob 9. dopoldne, ko jih bodo gospodje od vselejma in skupnem obhodu povedli po razstavi, da si nemoteno od vseh podrobnosti ogledajo, kako so v zadnjih tednih uspele že preizkušene priprave. Edino zadržano razstava bo ob 10. dopoldne odprta z malo svečanostjo, kakor se res tudi spodobi.

Pokrajinska razstava v celoti nam bo seveda tudi letos prinesla mnogo prijetnih presenečenj, kakor je to že tradicionalno pri prireditvah ljubljanske velesajme. Iz pestrega programa letošnje prireditve naj na prvem mestu omenimo zadržano razstavo, ki jo prireja slovenske zadržane zveze ob priliki jubilejnega zadržnega kongresa, ki se bo vršil jutri v Ljubljani. Ta razstava je prva te vrste v naši državi ter ima namen seznaniti udeležence kongresa kakor tudi najširšo javnost s slovenskim zadržništvom in njegovo vidno vlogo v slovenskem gospodarstvu.

Kmetijski oddelek bo tudi letos obsegal razstavo sira, masla in drugih mlečnih izdelkov, dalje vinski sejem, kjer bodo razstavljena namizna in buteljna vina stajerskih in dolenskih goric ter končno razstavo medu.

V zvezi z velikopotezno propagando za ustanovitev zoološkega vrta v Ljubljani se društvo Zoo ni ustrašilo ogromnega truda in dela prireditvi razstavo, ki nam bo podala čim popolnejši vpogled v živalstvo Slovenije. S številnimi kletkami in terariji je društvo letos napopolno ves ogromen paviljon desno od vhoda.

Letošnji razstavi v ponos pa bo gotovo povečana razstava oohišta in stanovanjske opreme, ki obsega ves paviljon »E« levo od vhoda. Paviljon bo ves zatemnjen in bo vsaka koja pravilno opremljena z električnim svetlenjem ter dekorirana s slikami slovenskih upodablajočih umetnikov, s programi, zavesami in izdelki domače obrti. Naši pohištveni mizarji pa bodo pokazali svoje strokovne zmožnosti in dober okus. Načrti za razstavljeno pohištvo so večinoma delo priznanih arhitektov.

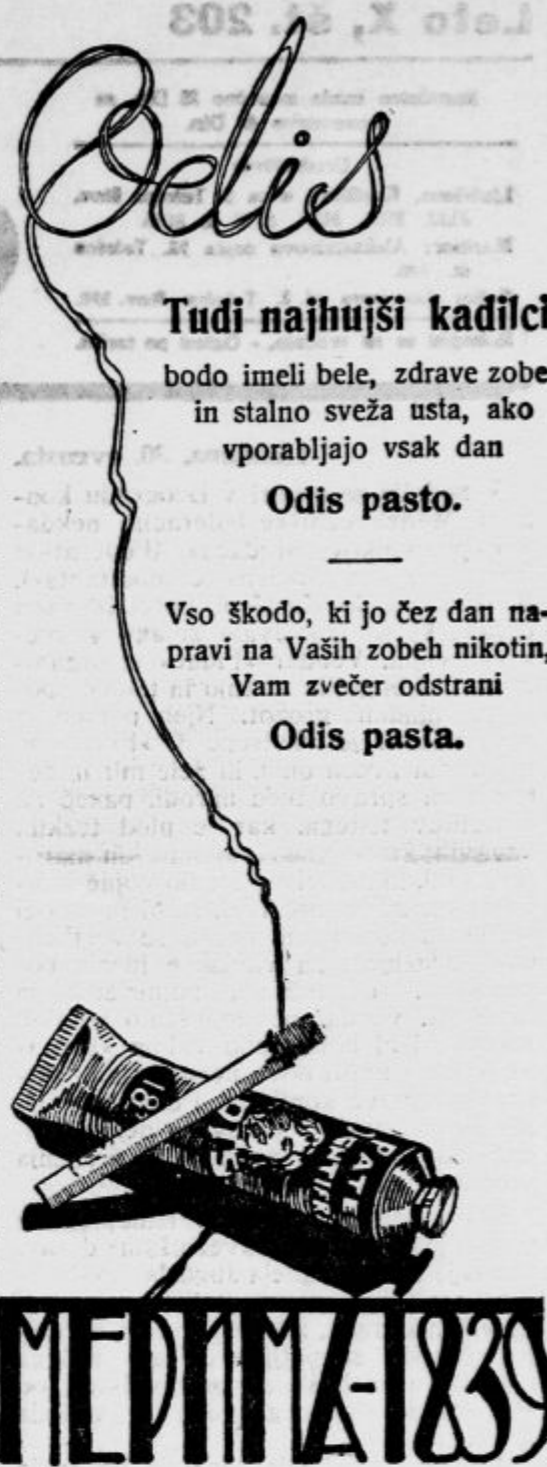
Razstava kmetijskih strojev in kmetijskega orodja bo nudila našim kmetovalcem najboljši pregled modernih priručnikov za racionalno kmetijsko gospodarstvo.

Večina strojev bo v obratu ter bodo naši gospodari imeli priliko spoznati vse prednosti moderne strojne obratovanja. Priključena bo tudi razstava industrijskih in obrtnih izdelkov, ki bo obsegala med drugim gospodarske stroje, orodje, vozove, pletenine, kožuhoivno, klobuke, perilo, veznine, usnjarske izdelke, tehnične in kemične novosti ter radio. Pa tudi naša hiša na domača obrt bo prišla na svoj račun. Ribničani bodo razstavili svojo suho robo in lončarske izdelke. Belokranjci platno in svilo, poleg tega pa bodo razstavili slaminiki, cekarji in končno domače čipke. Končno bodo tudi naši trgovski in umetni vrtarji pokazali, da je naše vrtnarstvo zares na visoki stopnji. Razstavljeno cvetje in zelenje bo obiskovalcem na prodaj.

Nikakor že po tem, kar smo v kratko informacijo opisali, ni mogoče pokrajinski razstavi oporekati močnega kulturnega in gospodarskega značaja, saj bo zopet na spreten način posvarila in pokazala ono ozko več, ki se je vprejda in veže naše gospodarstvo s kulturo.

Kdor torej utegne, naj kar prvi dan stopi na velesajem, zakaj tudi blagajne bodo brez slovesne otvoritve odprte že ob 9. dopoldne in razvedrila ne bo manjkalo ves dan. Vria godba dravske divizije bo od 10. do 12. dopoldne pridno utirala prvovrstne promenade komade iz svojega bogatega repertoarja. Zvečer pa bo v pestrili luh zažarel mali prater. Tu bo vse pol za denar in pol zastoji, popolnoma brezplačno pa bo vsem dostopen novi, pokriti plesni paviljon, kjer bodo vedno razigrani jazzovci skrbeli za poskočno godbo. V mali prater je pretvorjen ves obsejni vinski in festvinski oddelek, kjer se bodo zabavali stari in mladi na vrtljajih, strelcih, v avtodromih, hipodromih in drugih pogromih, svojo moč bodo lahko ljubljanski težji atleti preizkušali pri streljanju s topičem, srenetnji pa pri metanju obročev. Za mal denar bodo na ogled rekordno mahni Ljubljanci in grozoviti zamorci, na sed bodo tudi kraljica leote z Marsa. Nikomur se ne bo ljubilo domov, če pa zares nočeš niti izhoda, pojdi v zgalno palačo.

Vse to je le nekoliko v drobnem povedano o letošnji pokrajinski razstavi, ki bo gotovo zopet ves čas izvrstno obiskana, posebno če, če se bo vreme dobro držalo. Največji naval pa bo seveda drugo nedeljo, ko se bodo preizkušali slovenski harmonikarji.

Odies

Tudi najhujši kadilci

bodo imeli bele, zdrave zobe in stalno sveža usta, ako vporabljajo vsak dan

Odies pasto.

Vso škodo, ki jo čez dan napravi na Vaših zobeh nikotin, Vam zvečer odstrani

Odies pasta.

MEPITA-1839

Odlikovanja

V resoru prometnega ministrstva so odlikovani z zlato kolajno za državljanske zasluge uradniki: Josip Rožman, Rafael Kampuš, Alojz Čeper, Josip Zlender, Ivan Panger, Rajko Rot, Stanko Pucelj, Ivan Slapničar, Alojz Gaber, Ivan Trstenjak, Ciril Skvarča, Maks Pfeifer, Franc Sešek, Ivan Korošec, Edmund Kunc, vsi pri generalni direkciji železnice v Beogradu. — Dalje: Maks Kosovel, Miroslav Gruđen, Josip Čeh, Bogomir Vovčina, Josip Malešič, Rudolf Bajda, Marko Koritnik, Vladislav Čok, Vladislav Klamiar, Josip Filipič, Ljudevit Miželi, Franjo Beg, Ljudevit Bizjak, Dominik Podgornik, Anton Urban, Josip Cernigoj, Peter Bence, Franjo Dominik, Josip Spac, Matija Jurca, Davorin Gostiša, Josip Poljšak, Josip Regvard, Ivan Slavišek, Ivan Starman, Dragutin Kralj uradniki železniške direkcije v Zagrebu. — Dalje: Franjo Pregernik, Alojz Skala, Franjo Čadež, Anton Pašvan pri železniški direkciji v Sarajevu.

Pri železniški direkciji v Ljubljani so odlikovani z zlato kolajno uradniki: Lavoslav Struna, Ciril Osana, Milan Deisinger, Ivan Orel, Alojz Bukovec, Ivan Keršar, Franc Primšek, Marcel Gruđen, Božidar Gajšek, Franjo Jelenc, Srečko Raspotnik, Ivan Mikeli, Izidor Bajuk, Stefan Jarec, Josip Lavrič, Miloš Zupan, Anton Urbani, Avgust Pavlinčič, Peter Vagaia, Rudolf Prešeren, Vladimir Gajšek, Ferdo Ilga, Josip Florjančič, Anton Albert, Apolonia Blumen, Fran Srebot, Emil Klebel, Rudolf Humar, Rudolf Likar, Ciril Lazar, Stanko Ravtar, Ivan Jezovnik, Matija Čampa, Josip Vokač, Fr. Artriv, Fran Švajger, Bruno Nusdorfer, Andrej Beusan, Anton Šnajder, Jakob Berars, Anton Hlebec, Miha Sušnik, Rudolf Podpac, Franjo Mavec, Valentin Vrtačnik, Alojzij Illovar, Leopold Kaiser, Anton Flis, Josip Vajner, Alojz Picelj, Miha Rabič, Josip Lusner, Anton Bervar, Jakob Čerček, Ivan Sotošek, Josip Rainer, Miha Iskrač, Ivan Samuda, Ivan Lapanja, Drago Kavčič, Karel Podbregar, Vido Švarc, Leopold Stropnik, Leopold Rabin, Stefan Uličnik, Josip Orehel, Mar. Poznič, Franc Sovre, Srečko Završnek, Fran Sloboda, Ivan Grobovšek, Martin Akičič, Alojzij Černač, Miha Česnik, Josipina Šircelj, Avgust Duriava, Stefan Mali, Josip Urankar, Martin Krajičič, Ignac Smole, Alojzij Osim, Josip Vales, Ludvik Pinkar, Josip Knovski, Ivan Jeravš, Anton Paučnik, Franč Zariar, Karel Dvornak, Stanislav Stanič, Josip Rožanec, Ivan Lukežič, Ivan Gorup, Miha Grebenšek, Josip Vlah, Anton Bežalj, Anton Stros, Ivan Čuček, Janko Lemšček, Martin Perme, Iv. Napokoj, Fran Lukežič, Ivan Kališnik, Josip Steindl, Albert Jeger, Franc Trevenj, Ludvik Fatur, Franc Thuma, Franc Ontrata, Leopold Devjak, Anton Tepin, Ivan Uličar, Alojzij Šibovec, Matija Vičič, Alojzij Edelhauser, Ludvik Egi, Alojzij Prezeli, Josip Dolenc, Franc Pregelj, Franc Kocjančič, Ivan Zahodnik, Ivan Pristav, Ivan Premk, Ivan Fabian, Ludvik Jaklič, Hinko Huder, Anton Soukup, Franc Pošank, Fran Stefančič, Aleksander Fickar, Karol Benedik, Franc Sešek, Josip Černe, Josip Eneršek, Ferdo Kern, Ivan Logar, Fran Sluga, Alojzij Znidarič, Alojzij Stolf, Franc Vidovič, Ivan Slabin, Alojz Andrej, Josip Zaharija, Ivan Kaspar, Ivan Sulgai, Ivan Černe, Ivan Jurkovič, Andrej Keršinar, Jernej Grobivšek, Andrej Finc, Matija Rot, Vencel Steiner, Ivan Miklič, Franc Orehel, Jernej Pogibov, Franc Šoher, Alojz Hauer, Avgust Zagradnik, Juro Emer, Franc Hvastija in Josip Rainer.

Pri železniški direkciji v Subotici pa so odlikovani z zlato kolajno uradniki: Konrad Šmidt, Ivan Glasar, Jože Pešič, Alojz Kočič, Mirko Cik, Josip Lenard, Anton Mak Ferdinand Ogurek in Franc Planinc.

Požar na reškem velesajmu

Sušak, 30. avgusta. Š. Včeraj je v prostori reškega mednarodnega velesajma izbruhnil požar. Takoj alarmirani ognjegaoci so požar kmalu pogasili. Ogenj je nastal v razstavi tržiske narodne obrti. Povzročena škoda je razmeroma velika.

Naši kraji in ljudje

Ivo Vojnović — umrl

Avtorja »Dubrovačke trilogije«, enega prvih jugoslovenskih dramatikov Ivo Vojnovića ni več med živimi. Lakonična vest, ki je švignila včeraj po vsej državi, je naznanila njegovo smrt v beograjski bolnici, po dolgi in težki bolezni. Še pred dobrim mesecem se je s pesnikom Gustavom Krklecom popeljal po dolgem hiranju v samotni na izprehod po Beogradu — popolnoma slep, dokončno oropan najplemenitejšega človeškega čuta. Glaucoma, ki si jo je bil nakopal v temnem letu 1914, ko so ga bolehavega vlačili po vlažnih in umazanih

ječali, je spustila med njim in svetom neprediren zastor in ga obsodila še živega v večni mrak, v vežo mirave. Elegantni, ponosni »knez Uzički«, človek visoke latinke kulture, prefinjenega okusa in močne intuicije, poet dubrovniške starine in preok jugoslovenskega političnega in duhovnega edinstva, gospodar Ivo Vojnović je umrl v tistem Beogradu, ki ga je ljubil s srcem jugoslovenskega idealista. Tako se mu je izpolnila vsaj ta želja.

Ivo Vojnović se je rodil 9. decembra 1. 1887. v Dubrovniku kot sin politika in poezije vseučiliškega profesorja v Zagrebu dr. Koste Vojnovića. Mati mu je bila iz ugledne florentinske obitelji pl. Serragli; od nje je dobil ta »potomec uziških knezov« tisto romansko sensitivnost, ki ga je odlikovala kot človeka in kot pisatelja. Vse njegovo delo karakterizirata pravzaprav dva ostro ločena elementa: romanski in jugoslovenski. Prvi je obrodil nekatere kozmopolitske spise, kot je n. pr. povest »Ksanta«, drame »Psyche«, »Ekinocij« in »Gospodja sa suncokretom«; v njih je vpliv tuje krvi in tuje kulture očiten. Tako je na primer italijanska kritika soglasno odklonila prevod »Gospodje sa suncokretom«, ker je videla v tem beneškem triptihu blede imitacijo d'Annunzijeve stilistične virtuoznosti. Zato pa so imele pri nas tem večji uspeh Vojnovićeve nacionalne drame, predvsem »Dubrovačka trilogija«, najlepše beletristično delo o najlepšem jugoslovenskem mestu. Iz nje veje očarljiva poezija umirajoče republike, v njem tonejo zadnje zvezde dalmatinske slovanske renesanse, ki je dala Marulića, Gijva Gundulića in velik sen majhne ljudovlade dubrovniške »vlastele«, ki danes

je danes eno od najljubših krajev na svetu. Ivo Vojnović je bil ena od tistih, ki so se vrnili v Dubrovnik, vendar z manjšim uspehom nego v »Dubrovački trilogiji«. Njegove drame stoji sredi med realizmom in Moderno. Nastale so v času, ko je Slovanski jug iskal svojo duhovno orijentacijo. Vojnović ni bil poklican, da stopi na čelo novega nacionalističnega gibanja v literaturi, kakor je bil n. pr. Sanič s svojo poezijo. Tudi element v njegovi krvi ga je zapeljal včas v izlepotičeni arizem, v romansko gostobesednost. Tudi v nacionalnih dramah čutimo, da mu niso privrele spontano iz občutja. Vzlic temu bo »Smrt majke Jugovićeve« zmerom pričala o jugoslovenskem snu pred letom 1918. »Dubrovačka trilogija« pa ostane večno v zakladnici jugoslovenske kulture kot eden najlepših biservov.

Vojnovićevo ime je seglo preko meja ožje domovine. Njegove drame so vzpirljivo tudi razni tuji odri, zlasti češki in poljski. Njegovo celotno delo bo še dolgo predmet proučevanja. Z njim pa odhaja v jugoslovensko kulturno zgodovino ena najplodovitejših tvornih sil.

Ivi Vojnoviću vječna pamiat!

... Ondaj je defilirala vojska pred njegovim grobom, ker je bil po smrti oproščen in proglašen za nedolžnega. Zdal razumete, prijatelji, zakaj se vsak dan spominjam v svojih molitvah mučenca brata Onisima ...

Kakor brat Onisim, je tudi avtor »Smrti majke Jugovićeve«, »Lazarevega Vaskresenja« in »Imperatrix«. Trpel zaradi svoje vere v nacionalni ideal in je naposled izhiral za posledicami tega trpljenja. V Jugoslaviji se je sicer njegov položaj uredil ni izboljšal, vendar ni moglo nič zabraniti usodnega razvoja njegove bolezni.

Prva Vojnovićevo knjiga je izšla l. 1884: zbirka povesti »Perom in olovkom«. Dve leti pozneje je izdala Matica Hrvatska njegovo daljšo povest »Ksanta«. Posilimal se je bavil predvsem z dramo: l. 1889. je izšla »Psyche«, l. 1895. »Ekinocij«, l. 1900. je objavil prvi del »Dubrovačke trilogije«, ki je izšla v celoti l. 1903. l. 1907. je ugodala svet »Smrti majke Jugovićeve«, a l. 1912. »Gospodja sa suncokretom«. Balkanska vojna, ki je že jasneje zarisala konture političnega razvoja na Slovanskem jugu, ga je obrnila proč od kozmopolitizma in navdušila za Kosovo. Spisal je četrti spev »Smrti matere Jugovićeve« in »Lazarevo Vaskresenje«. l. 1917. je izdal zbirko pesmi, črtic, kritik, osebnih spominov »Akordi«. Takrat mu je hrvatski narod poklonil narodni dar. l. 1920. sta izšli dve drami »Imperatrix« (spisana že l. 1914.) in »Majke skrate ispod Kuplja«, v kateri se je vrnil v stari Dubrovnik, vendar z manjšim uspehom nego v »Dubrovački trilogiji«.

Njegove drame stoji sredi med realizmom in Moderno. Nastale so v času, ko je Slovanski jug iskal svojo duhovno orijentacijo. Vojnović ni bil poklican, da stopi na čelo novega nacionalističnega gibanja v literaturi, kakor je bil n. pr. Sanič s svojo poezijo. Tudi element v njegovi krvi ga je zapeljal včas v izlepotičeni arizem, v romansko gostobesednost. Tudi v nacionalnih dramah čutimo, da mu niso privrele spontano iz občutja. Vzlic temu bo »Smrt majke Jugovićeve« zmerom pričala o jugoslovenskem snu pred letom 1918. »Dubrovačka trilogija« pa ostane večno v zakladnici jugoslovenske kulture kot eden najlepših biservov.

Vojnovićevo ime je seglo preko meja ožje domovine. Njegove drame so vzpirljivo tudi razni tuji odri, zlasti češki in poljski. Njegovo celotno delo bo še dolgo predmet proučevanja. Z njim pa odhaja v jugoslovensko kulturno zgodovino ena najplodovitejših tvornih sil.

Ivi Vojnoviću vječna pamiat!

XII. Zagrebački zbor

7. do 16. septembra 1929.

Občni mednarodni vzorčni sejem s spec. sejmi:

Tkanin in potrebnih za tkalno industrijo
Kozna in konfekcije
Usnja in izdelkov
Papirja in izdelkov
Stekla in pocelana

Težke železne in kovinske industrije
Ekonomično kurjave
Hotelske razstave

Poljedelstva (strojev, orodja, gnojil in ostalih potrebnih ter gospodarskih proizvodov).

II. Medicinsko - higijenski in veterinarski razstava povodom zdravniškega kongresa in zasedanja veterinarjev in lekarnarjev.

14. in 15. septembra 1929.

II. razstava domače plemenske živine (na novem mestnem sejmišču). Zadrudni dnevi.

Na železnicah, ladarskih parobrodih in avijonih 50 odst. popusta. Potne legitimacije za brezplačno povratek se dobijo za ceno Din 30 pri potniških uradih, podružnicah Prve Hrvatske Stećionice in pri dnevnih zavodih v vseh večjih mestih in na železniških postajah. 10257

Prevžitkar je izginil ...

Ljubljana, 30. avgusta.

Po vaseh ob Gradaščici od Polhovega gradca pa do Viča in dalje proti Ljubljani in seveda tudi v vaseh ob Tržaški cesti gori do Loga se suče pogovor ljudi o zagonetnem dogodku. Gre za nenadno izginotje 47 letnega prevžitkarja Janeza Vrhovca s Sučice, ki je živel pri bratu Lojzetu, trdnemu gruntarju v omenjeni vasi. Janez Vrhovec je izginil v jutru po Velikem Smarnu in ga odtlej nikdo izmed vaščanov in znancev ni več videl.

Izginuli Janez Vrhovec je bil pri hiši najstarejši sin. Navzlic temu pa njegova mati pred smrtjo pred kakimi osmimi leti ni izročila posestva njemu, marveč je postal gospodar najmlajši sin Lojze. Pač pa je mati izgovorila pred prijatelji, da je bil Janez Vrhovec preveč preveč, takega kakor ga je imela za živih dni sama.

Janez je ostal po materini smrti pri hiši. Godilo se mu je prav dobro, kajti prevžitek je bil izdaten, kar je gotoparja brata Lojzeta precej obremenjevalo. Zlati se zaradi tega, ker Janez doma ni prijel za nikako delo.

Minevala so leta in med bratom je prišlo večkrat do ostrega prepiranja. Za prepir med obema so znali seveda tudi sosedje v prvi vrsti pa sorodstvo. Navzlic temu pa se Janez ni nikoli ganil od doma. Vztrajal je vedno pri hiši in živel sam zase. Pozimi je čepel rad v hlevu, poleti pa se je kopal v Gradaščici, ne zmenivši se za delo na polju. Le od časa do časa in še to v primeru najhujše potrebe se je podal v vas Drazovnik poleg Smartna, kjer je poročena njegova sestra, ki ji je rad pomagal kositi in opravljati druga dela. Vsikdar pa se je vrnil domov že po par dneh in tam tudi ostal. V vasi na tudi v širši okolici ga je poznal vsakdo. Vse je vedelo za njegove navade, zato ni čuda, da so pričeli ljudje, zlasti sosedje že par dni po Velikem Smarnu spraševati Bojtove, kakor se pravi pri Vrhovcih po domače, kje je Janez.

— »Kam se je le izgubil?« so silili zdaj v gospodarja, zdaj zopet v gospodinjino in celo v male otroke.

— »Ne vemo, prav nič ne vemo« so se izgovarjali Bojtovi in zmagavali z rameni. Dnevi so tekli, Janeza pa od nikoder ni bilo.

Naenkrat je slišala orožniška postaja na Brezovici, v čije območje spada Sučica, da se je odigral pri Bojtu najhujše grd zločin. Ljudje so pričeli stikati glave in po vasi so se pričele širiti najrazličnejše govorice. Vest o skritelem zločinu se je raznesla tudi po širši okolici.

Zopet so pričeli siliti ljudje v Bojta in ga heprestan nadlegovati z vprašanji o Janezu. Prisiljen po spraševanju vaščanov se je Lojze Vrhovec slednjič odločil in stopil v nedeljo do orožnikov, kjer je prijavil zagonetno izginotje svojega starejšega brata.

Pretekli torek dopoldne je v vročino poletnega dne nenadoma planila vest: »Orožniki gredo! Ljudje na sujskem polju so se dvigali od dela in vse je hitelo proti vasi. Orožnika sta se ustavila pred hišo št. 5, t. j. pri Vrhovcih. Poklicala sta domače. Gospodar je pripovedoval, da nima pojma, kam bi odšel brat. Enako njegova žena. Hlapec, 21letni France Lešnjak, doma iz Setnika nad Polhovim Gradcem je omenil, da sta bila z Janezom na večer, predno je izginil, na vasi do 21., pozneje pa sta odšla tudi skupaj spat v mrvo nad hlev. Zjutraj pa, ko se je Lešnjak zbudil, Janeza ni bilo nikjer ...

Orožniki so se s pojasnima navidezno zadovoljili in odšli. Vendar pa so preje naročili v vasi, da se pregleda razne ribnike v okolici in tolmane ob Gradaščici, češ, da se morbiti Janez nahaja kje tam.

Sumljiv beg hlapca

Še istega večera pa so dobili orožniki nov poziv. Na stanici se je oglasil Janezov sorodnik Prekov iz Sučice in naročil, naj se Janeza išče doma pri Bojtovih. Oporozilo je bilo dovolj jasno in orožniki so odšli takoj zjutraj zopet na posel.

Čim pa je patrulja, ki sta jo tvorila dva orožnika, prišla k Vrhovcu, sta izvedela tam presenetljivo novico, da je že ponoči neznan kam izginil hlapec France Lešnjak. Orožniki so tedaj pričeli z intenzivnejšim poizvedovanjem v stvari in slednjič jim je povedal neki sosed, da je malo poprej videl ležati Lešnjaka pod nekim skednjem ob poti proti Hrastnici. Hlapec se je po znejeje dvignil, ustavljal poštni voz za Polhov Gradec in se vsedel vanj. Orožnikoma se je zdelo to opozorilo dovolj važno. Oba sta nemudoma zasedla kolo in zdrijala za poštnim vozom. Dohitela sta ga pred gostilno Česnovar v Hrastnici, kjer je postojil napajal konje. V gostilni je sedel Lešnjak pri četrtinki vina. V vreči je imel vsjo svojo obleko in druge predmete. Orožnika sta ta-

Senzacija! Slavnostna otvoritev jesenske sezone!

Velenapeto! Mladini neprimerno!

PICCADILLY

Nočno življenje Londona. Drama ljubezni in strasti v vrtincu razkošnega in zločinškega življenja kitajske četrti Londona. — V glavni vlogi slovita kitajska umetnica

ANA MAY-WONG

Predstave ob 4., 6., 8. in 9. uri

Pomnožen orkester igra najnovejši v Ljubljani doslej še ne predvajani repertoar.

„Elitni kino Matica“
Telefon 2124

koj prisleda k njemu, mu obleko pod neko pretezo odvzela in jo pričela pregledovati.

Krvavi madeži

Takoj pri prvem pregledu pa sta orožnika opazila na obleki krvave madeže. To je bil zadosten povod, da sta fanta povabila s seboj, dasiravno se je ta izgovarjal, da je odšel od gospodarja samo za to, ker sta se sprila.

— »Hotel sem proč že pri prvi košnji, no odločil sem se pa šele sedaj,« je trdil hlapec.

— »Odkod pa krvavi madeži na obleki?« sta ga vpraševala orožnika, pozneje, ko sta ga že privedla do Bojtove hiše.

— »Oh, to imam pa od krvi iz nosa,« se je zagovarjal fant.

— »Morebiti, morebiti pa tudi ne!« sta skomizgnila čuvarka postave in napovedala hlapcu aretacijo. Odvedla sta ga dalje po cesti na Brezovico. Fant je bil ves blede in sta mu orožnika seveda tudi omenila, zakaj gre.

— »Jaz ga nisem, pa ga nisem!« je trdil aretiranec. Pripomnil pa je že prihodnji trenotek: Od mene ne boste zvedeli ničesar do sodnega dne.

Baš to čudno govorjenje je bilo orožnikom dovolj.

Na stanici so orožniki pozneje nadaljevali z zasliševanjem. Rezultat tega zasliševanja je bil ta, da se je pojavila na Sučji orožniška patrulja zopet v četrtek in je popoldne odvedla s seboj tudi Lojzeta Vrhovca.

Težka uganka

Oba aretiranca sta bila včeraj ob 18. odpeljana v Ljubljano, kjer so ju orožniki zaradi suma težkega zločina oddali v sodne zapore. Pred vstopom v jetnišnico se je aretirani Vrhovec izrazil napram orožnikom: »Jaz nisem kriv, primite tam, kjer je za prijatelj!«

— »No, Vrhovec pa nam pokažite, kje naj primemo,« sta mu odgovorila orožnika.

— »To je pa vaša skrb. Najti morate sami!« se je odrezal Bojt in odšel mimo v zapor.

Iz vsega tega in sličnega govorjenja obeh aretirancev izhaja skoro jasno, da vesta nekaj več, kakor pa se jima ljubi povedati. Toda kaj? Vsa zadeva je zavita v gosto kopreno tajnistvenosti in bodo imeli poizrtvovalni orožniki v tem primeru streti trd oreh.

Ljudstvo po vsej dolini je močno razburjeno in ugiba o vsem mogočem.

Bizumičevi dediči tudi v Sloveniji

Dedščina je vendarle najlepša stvar na svetu. Še mnogo lepša kakor loterija. Celotno oblasti same se potrudijo, da najdejo deležnike in nič drugega ni treba dokazati, kakor svoje pošteno rojstvo v tem ali onem kolenu in nato ti oblasti same odmerijo par milijončkov. Tako enostavna se zdi ta reč, odkar se je po Sremu in Beogradu dvignil halo o Bizumičevih milijardah. Novine sicer trobijo k umiku, toda dediči, ki jih je vedno več, se ne dajo ugnati.

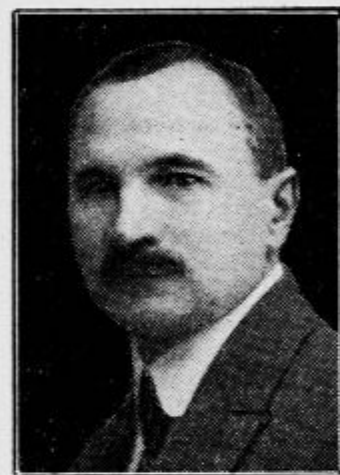
Celo naše uredništvo je prejelo iz Ribnice naslednje zanimivo pismo: »Doznali smo vest o neki zapuščini 6 milijard in 160 milijonov Din in da se prijavijo dediči. Prosimo pojasnila, kako je treba ukreniti, da bi se do tozadevne dedščine moglo priti, ker tukaj se je prijavil Ivan Marcijoš, rojen v Palinovich, po četrtem kolenu v sorodstvu z Nikolo Bizumičem. — Prosimo obvestila, je li bilo to i v uradnem listu proglašeno, v kateri številki in koleta lege.«

Odgovor na ta vprašanja je kajpa zelo težaven. V uradnem listu že ni bilo nič, tem več pa po drugih listih, kjer so se

dediči že pričeli prekljati in se je eden odpeljal celo v London, da vse natanko dožene. Če ne drugega, vsaj to, komu se je zahotelo milijard in kako je že davno pokojni brivec Nikola Bizumič zrastle v srem-skih očeh za enega najtežjih milijonarjev v Evropi. V ostalem pa seveda od srca želimo, da bi bila dedščina vsaj polovico tako velika, kakor jo označujejo.

Ivan Pibernik †

Zopet je padel mož zaradi skromnosti značaja širši javnosti sicer neznan, vendar pa visoko spoštovan in cenjen od vsakogar, ki je z njim sklenil prijateljske stike. Ivana Pibernika, ki je vse svoje življenje posvetil blagru svoje rodbine in državni službi, ni več med nami. Zrušila ga je dolga trdovratna bolezen, ki ji ni leka. Zagrebli smo ga ob mnogobrojni udeležbi stanovskih tovarišev in znancev včeraj na pokopališču pri Sv. Križu.

Rojen 9. marca 1870 v Poljčanah na Štajerskem se je po odlično dovršeni mešč. šoli v Krškem posvetil prvotno trgovskemu poklicu, ki pa se mu je pozneje odrekel. S svojo izredno energijo in neutrudno marljivostjo je Pibernik po končani večletni vojaški službi prestopil v davčno stroko, kjer je uveljavil vse svoje zmožnosti in dosegel s svojo nadarjenostjo najlepše uspehe. Že v mirni dobi pomaknjen v čin rezervnega računskega poročnika, kar so mogli doseči le izrazito ambiciozni dalje-službič podčastniki, je med vojno prejel čin rez. rač. nadporočnika ter je bil kot rezervni računski stotnik po razsulu Avstrije desna roka takratnemu vojaškemu intendantu Narodne vlade v Ljubljani. Kot vesten zbiralec sanitetnega in drugega materiala, ki se je tisti čas valil z nediscipliniranimi vojaškimi masami od fronte skozi Ljubljano, je Pibernik po lastni iniciativi in nebrzdani volji pripomogel Narodni vladi do zaloga, katerih vrednost je šla gotovo v sto tisoče.

Šele pozno na pomlad 1919, ko je kot vojak v polni meri izvršil svojo dolžnost, se je stavil zopet na razpolago civilni državi. Prideljen rajnemu finančnemu nadsvetniku Pavlu Jerovcu je do svoje pretrane upokojitve opravil v največjo zadovoljnost in priznanje svojih predstojnikov pri finančni delegaciji konceptne posle.

Pokojnik v javnosti ni nastopal, ako izvzamemo, da je bil dolgoletni izvršujoči član pevskega zbora Glasbene Matice. Pibernik je ostavil zaradi svojega bistrrega pojmovanja in samostojnosti mišljenja kot aktivni davčni uradnik veliko vrzel in bi brez dvoma razvil še vse večje zmožnosti, ako bi mu bilo usojeno dočakati v aktivni delni reformi. Žal, da postajajo niemu enakovredni delavci v naših vrstah vedno redkejši. Zapušča vdovo v vsej Ljubljani zaradi njenega ljudomilega značaja znano gospo Tončko in sedmero k sreči preskrbljenih otrok.

Z gospo Tončko, ki je bila rajnemu v najtežjih časih njegove dolgotrajne bolezni ne samo ljubeča soproga, marveč pravi anđeli varuh in s preostalimi rodbinskimi člani gotovo sočustvovujejo vsi znanci in prijatelji, zlasti pa njegovi stankovski tovariši davčni uradniki, katerih organizacije zvesti član je bil do zadnjega dne.

Dobrega tovariša in vrlega moža ohranimo v najblajšem spominu!

Iz Trbovelj

— Skrlatinka. Po naši dolini se je začela zopet opasno širiti skrlatinka. Do sedaj je znanih že 17 primerov, od teh največ v Retju. Za izolirnico so morali namestiti še eno umijlenko, ker dosedanje število ne zadostuje.

— Prispevki za vzdrževanje sreskega poglavarstva. V smislu zakona o občinskih upravnih morajo prispevati za vzdrževanje sreskega poglavarstva vse, v sresu nahajajoče se občine sorazmerno po svoji davčni moči. Stroški za vzdrževanje so znašali v zadnjih 2 letih, in sicer predzadnje leto 59.361 Din in zadnje leto 18.000 Din. K tem stroškom so prispevale občine naslednje vsote (prva številka je vsota za predzadnje in druga za zadnje leto). Laško: 1147 Din — 348 Din. Marija Gradec: 251 Din — 64 Din. Sv. Krištof: 2823 Din — 856 Din. Sv. Lenart: 52 Din — 16 Din. Jurkloster: 153 Din — 48 Din. Loka: 452 Din — 137 Din. Dol: 3667 Din — 1112 Din. Trbovlje: 50.851 dinarjev — 15.419 Din. Iz navedenih števil je razvidno, da nosi trboveljska občina sama okroglo 85 odst. vseh stroškov. Razumljivo pa je tudi, da se Trbovlje upravičeno poteguje za sedež sreskega poglavarstva.

Kulturni pregled

Repertoarji

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI
Sobota, 31. avgusta. Cigan baron. Opera. Operno gledališče. Ljudska predstava po znanih cenah.
Nedelja, 1. septembra: Utopljenca. Komedijska. Dramsko gledališče. Izven.
Ponedeljek, 2.: Zaprt.
Torek, 3.: Carmen. Opera. Gostuje tenorist Caravia. Lanski D abonma.
Sreda, 4.: Theodor in Comp. Komedijska. Dramsko gledališče. Ljudska predstava po znanih cenah.

Mariborsko gledališče v deseti sezoni

O sezoni 1929—1930 v ljubljanskem gledališču je objavilo »Jutro« že v juliju razgovore z ravnateljem ga. Golio in Poličem. Danes objavljamo intervju z upravnikom mariborskega Narodnega gledališča pred začetkom desete sezone.

— Jaz ga presegam optimistično. Letos ne stojimo pred 60odstotnim znižanjem državne subvencije niti pred ukinitvijo cele veje gledališke delovanja kakor lani, ko smo morali opustiti pero, kar je vzbudilo v naši pu-

bliki skepsa do gledališča sploh. Letos nameravamo poleg drame in opere dati zopet dve lažji operi (po vsej verjetnosti Ipatve »Teharske plemiče« in Lortzingovega »Orožarja«) in sicer s sodelovanjem nekaterih v Mariboru živečih bivših članov naše opere. Tudi imamo za seboj enoletno prakso delovanja na podlagi sedanje zmanjšane državne subvencije, dočim lani nismo vedeli, ali se bo sploh dalo delati s tako majhno podporo. Končno se nadamo, da bo proslava desetletnice našega gledališča vendarle tudi poveljala zanimanje publike za gledališče. Uprava bo na večini sedežev znala vsotopino.

V javnost so prišle vesti o raznih osebnih izpremembah, ki se različno komentirajo. Kaj sodite o tem, g. upravnik?

— Odšla sta gg. Pregarc in Rakuša, medtem ko je g. Daneš, ljubljene mariborske publike, zopet stalno angažiran in se še skoraj zaključena pogajanja z gospo Štefo Dragutinovičevom, znano in priznano igralko, ki je Mariborčanom še izza prvih treh sezon v najboljšem spominu, nadalje s talentiranim mladim igralcem Fr. Blažem, ki je lani pri nas dvakrat prav uspešno nastopil. Z gosp. Pregarcem gledališče prvotno že lani ni nameravalo podaljšati pogodbe, boječ se njegove bolehnosti, ki bi lahko postala fatalna za tako majhen in finančno šibek zavod. Letos boista v glavnem režirala gg. Joško Kovič in Vladimir Skrbincev, po potrebi pa bomo pritegnili tudi kakega gosta-režiserja.

Pri malih gledališčih so vsakoletne izpremembe v ansamblu običajne, čisto tudi potrebne. Spremljajo jih pa seveda najrazličnejši komentarji — i neugodni i ugodni. Prerokovati, kako bo, se v gledališčih ne da, kasneje bomo sodili po delu in morebitnih uspehih. Meni se zdi, da slabo — ne bo!

Katera dela imate na repertoarju in kakšno smer ali stremiljenje zastopate z njimi?

— Gledališče s tako skromnimi sredstvi ne more imeti drugega stremiljenja kot skušati, da se stalno izpopolnjuje, da daje čim bolj pester repertoar, ki privablja vedno širše sloje v gledališče, pri tem pa svojo publiko polagoma vzgaja, nudeč ji poleg zabavne tudi čim več literarne hrane. Tudi v bodoče se držimo starega načela: vsako leto po enega Cankarja in po enega Shakespearea. Letos sta na programu »Pohujšanje v dolini šentflorjanski« in »Ukročena trgovlavlca«. Lani niso prišli do zadostne veljave niti domači avtorji niti ljudske igre. To hočemo letos popraviti. Od domačih novitet bomo uprizorili menda Kraigherjevo dramo »Na fronti sestre Živec«, Remčevu tragicomedijo »Jaz bi rad rdečih rož«, mogoče Novčanovega »Hermana« in razen tega Jelenov »Dome«. Srbohrvatska literatura je zastopana z Begovičevim »Pustolovcem pred vrati« in Nušičevim novo komedijo »Gospa ministrovka«, češka s Capkovim »R. U. R.«, ruska z Ostrovskega »Nevhito«, Andrejeva »Dnevi našega življenja«, Tolstega »Vstajenje« in Vinčičneka »Zakonoma«, poljska pa z »Moralno gospe Duleke« (Zapolska). Od del neslovenskih avtorjev nameravamo uprizoriti predvsem Jonsonovo »Volpone«, Maeterlinckovo »Stilmondekega župana«, Klavndov »Krog s kredco«, Wedekindovega »Zem-

skega duha«, Sudermannov »Kamen med kameni«, Ferignijevega »Sv. Frančiška«, Pirandelle »Sest oseb išče avtorja« in Aschovega »Boga maševanja«. Za zabavo pa pridejo v poštev Vanielov »Naš gospod župnik«, Nestrojeva »Utopljenca« in Anzenbergerjeva »Slaba vest«. Za širše sloje in nedeljsko publiko bomo naštedirali tudi nekaj operet, klasičnih (Netopir, Orfej v podzemlju), domačo (»Caritine Amazonke«) in par modernih (»Piskrovec«, »Clo-clo«, »Friderikac«). Seveda pride tudi otroška igra do besede.

Kako nameravate urediti v tej sezoni gostovanja v Celju in Ptuj?

— Prav kakor letos, seve, če nas bodo zopet povabili Celjani in Ptujčani. Radi bi pa dali več dramskih in manj opernih predstav, kar predvsem zavisi od finančne podlage, na katero se bomo zedinili z nami. Vsekakor bomo skrbeli, da v pozitivnem primeru zorganiziramo tudi letos v Celju abonma, obsegajoč 15 predstav, kakor je to bilo lani že v Ptuj. Ni izključeno, da pride letos do stalnih gostovanj tudi v Murski Soboti, do posameznih pa tudi v Varaždinu (tu seveda samo opernih), kjer smo imeli lani junija s svojim gostovanjem velik moralni uspeh.

Kako bo mariborsko gledališče proslavilo svojo desetletnico?

— Po dosedanjem, ne še definitivnem načrtu bo 1. oktobra slavnostna akademija z nagovorom in odlomki iz najbolj reprezentativnih in najbolj uspešnih predstav. 2. oktobra bo letošnja premiera »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«, s katero se bo otvorila v okviru proslave nova sezona, 3. oktobra pa je nameravana premiera »Stilmondekega župana«.

Domače vesti

* **Odkrivanje vseuč. profesorja dr. G. Kreka.** Slovenski institut v Pragi (kulturni oddelček) je izbral vseuč. profesorja dr. Gojmirja Kreka v Ljubljani za svojega dopisnega člana. Slovenski institut je bil osnovan s posebnim zakonom l. 1922, in sicer ob 70-letnici prezidenta dr. Masaryka. Institut ima namen proučevati kulturne in gospodarske razmere v posameznih slovanskih državah. Po pravilniku je imenovala češkoslovaška vlada prvih 50 rednih članov iz kroga vseh slovanskih znamenitosti in literarnih krogov Češkoslovaške, dopisni člani pa se volijo iz vrst znanstvenikov, književnikov in umetnikov iz drugih slovanskih državah. Predsednik Slovenskega instituta je sloveči češki učitelj univ. profesor dr. Lubor Niederle, predsednik kulturnega oddelka univ. prof. dr. J. Polivka, gospodarskega pa gen. direktor »Živnostenske banke« dr. J. Preiss. Institut razpolaga z znatnim kapitalom za proučevanje slovanskih narodov in ima bogato knjižnico, kjer so zastopane vse slovanske literature.

* **Napredovanja.** Imenovani so za višje davčne kontrolorje v I. skupini II. kategorije: Jože Bekš, Ivan Hočevan in Karel Šiška v Ljubljani (za okolico). Anton Dobravac v Mariboru, Franc Gala v Krškem.

* **Pri deželnem in okrajnem sodišču v Ljubljani** so določene uradne ure ob delavnikih za čas 1. do 30. septembra 1929 od pol 8. do pol 13. in od 16. do 18. ure, a ob sobotah od pol 8. do pol 14. ure, za čas od 1. oktobra t. l. dalje pa od 8. do 12. in od 15. do 18. ure in ob sobotah od 8. do 14. ure, ob nedeljah, dalje Velikonočni ponedeljek, Binkoštni ponedeljek, Telovo, ob Vseš Svetih, 25. in 26. decembra od 9. do 12., ob ostalih praznikih pa od 8. do 12. ure. Vložnice pa bo odprto od 1. septembra t. l. naprej ob delavnikih od 8. do 12. in od 16. do 17. ure, ob sobotah od 8. do 13., ob nedeljah in zgoraj izrečno navedenih praznikih od 9. do 12. ob ostalih praznikih pa od 8. do 12. ure.

* **Desetletnica mature.** Vabim za četrtek 5. septembra med 18. in 19. maturante ljubljanske učiteljske šole l. 1919. na vrt restavracije »Zvezde« k prijateljskemu sestanku. Drugi dan skupen izlet po dogovoru. Jože Z.

* **Posestniki jesenskega velesejja »Ljubljana v jeseni«** od 31. t. m. do 9. septembra, če so v posesti sejske legitimacije za 30 Din, imajo pravico do polovične vožnje v obe smeri. Pri odhodu na domači postaji dolo žigostati legitimacijo in kupijo celo karto. S to se potem brezplačno vožijo nazaj. Zato se karte ne smejo oddati vratarjem na ljubljanskem kolodvoru. Ob vstopu na velesej se vsakemu potrdi, da je v resnici obiskal prireditelje. Če v vašem kraju legitimacij ne bi bilo dobili, jih zahtevajte naravnost od urada velesejja v Ljubljani.

* **Naročnike »Slov. Naroda«** v Mengšu obveščamo, da bo prišla uprava z dnem 2. septembra pošiljati list z avtobusom, tako da bodo naročniki prejeli list še istega dne. Naročniki lahko dvignejo list takoj ob prihodu avtobusa ob 18. v gostilni g. Kosca. Nove naročnike sprejema uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Mesečna naročnina stane samo 12 Din.

* **Kongres Udruga jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov.** Po ministrski odredbi od 14. t. m. je dovoljena tridnevna odsotnost vsem uradnikom, ki so člani Udruga jugoslovenskih inženjerjev ter arhitektov in ki se hočejo udeležiti kongresa omenjenega združenja v Sarajevu na dan 27. septembra. Ta odredba pa ne velja za načelnike, upravnike in sekcije šefe v ministrstvu za zgradbe ter v oblastni tehniki in upravi in odsekih.

* **Smrt starega profesorja.** V okolici Dubrovnika je umrl v visoki starosti 80 let prof. Batistič, znan klasični filolog in velik rodoljub. Profesorsko službo je izvrševal v Dubrovniku in Zadru. Napisal je nekaj študij v latinskem, hrvaškem in italijanskem jeziku. Po svojem znanstvenem delovanju je postal znan tudi v inozemstvu in sam Gladstone je hvalil njegova dela.

* **Artillerijska podoficirska šola v Mariboru** sprejme 1. oktobra 200 gojencev iz civila in stalnega kadra. Razpis z vsemi pogoji je interesentom na razpolago pri vseh vojniških okrožnih komandah, sreskih poglavarstvih, občinah in orožniških postajah.

* **Pozor lovci.** Klub ljubiteljev brakov bo poslal na mednarodno razstavo psov na Dunaj 14. in 15. septembra 6 istrskih brakov. V poštev pridejo samo taki psi, ki so bili tukaj že odkriti z oceno: odlično. Pozivamo svoje člane, da pse, ki bi jih hoteli poslati na Dunaj, prijavijo do 2. septembra pri klubu ljubiteljev brakov.

* **Smrtna kosa.** Umrl je dne 24. t. m. v Gradcu zadet od kapi g. dr. F. Šorn, koncipist dež. vlade v p., sin pokojnega profesorja dr. Fr. Šorna. Pred prevratom je služboval pri okraj. glavarstvih v Mariboru in Brežicah. — V Mariboru je umrla gosa Antonija Kocmur. Njen pogreb bo danes ob 16. na pokopališču v Pobrežju. Pokojnika blag spomin, žalujemo iskreno sožalje.

* **Razširjenje telefonskega omrežja na Dolenjskem.** V bližnji bodočnosti se odprta javni telefonski govorilnici v Šmarju in Žužemberku. Da bo z modernim prometnim sredstvom odnotnemu prebivalstvu silno ustrezno, je nedvomno. Telefonski promet rase od leta do leta po vsem svetu, kar je najboljši dokaz, da je telefon trgovcu in obrtniku, meščanu in vaščanu dandanes neobhodno potreben.

* **Avtopromet, družba z o. z. v Škofji Loki,** naznanja, da se bo pričela redna avtobusna vožnja na progi Škofja Loka-Ljubljana in obratno dne 2. septembra ob delavnikih točno po vzornem redu, in sicer: iz Škofje Loke, Glavni trg, odhod ob pol

8. zjutraj in ob 13. Iz Ljubljane izpred Kmetске posojilnice nasproti »Figovca« ob 15.45 in ob 18.30. Ob nedeljah bo odhajal avtobus ob 13. iz Škofje Loke ter se bo vračal ob 19. iz Ljubljane.

* **Avtomobilska proga O. Žužek, Ljubljana — Skaručna — Vodice — Cerklje — Kranj** vozi od 1. septembra takole: Iz Cerklje 5.30, iz Vodice 6, iz Skaručne 6.10, iz Šmartnega 6.25 in prihaja v Ljubljano 6.45. Avto se vrača iz Ljubljane ob 7, iz Vodice ob 7.45, iz Cerklje 8.15 in prihaja v Kranj ob 8.45. Iz Kranja se vrača ob 9.30, iz Cerklje ob 11, iz Vodice 10.30 in prihaja v Ljubljano ob 11.15. Vrača se pa popoldne iz Ljubljane ob 13.15, iz Skaručne ob 13.50, iz Vodice ob 14, iz Cerklje ob 14.30 in prihaja v Kranj ob 15. uri. Iz Kranja se vrača ob 15.35, iz Cerklje ob 16.05, iz Vodice ob 16.35 in prihaja v Ljubljano ob 17.20. Iz Ljubljane se vrača ob 18.30, iz Šmartnega ob 18.55, iz Skaručne 19.05, iz Vodice 19.15 in prihaja v Cerklje ob 19.45. Ob nedeljah in praznikih se pa popoldne vrača iz Ljubljane (namesto 18.30) ob 17.30 in prihaja v Cerklje ob 18.45, iz Cerklje odhaja ob 19.15 in prihaja v Ljubljano ob 20.25. Iz Ljubljane pa se zopet vrača ob 20.30 in prihaja v Cerklje ob 21.45. Podjetje bo v najkrajšem času izdalo tedenske delavske listke. Avtobus se ustavi med progo v vseh večjih krajih. Cenjeni turisti, izletniki ter obiskovalci jesenske razstave se opozarjajo na ugodne zveze, posebno ob nedeljah in praznikih.

PREMIJERA!
DINA GRALLA
WERNER FUETTERER
v briljantni veseloigri smeja
Vražia kontesa

Ob 4., ½6., ½8. in 9. uri.
Cene 2.—, 4.— in 6.— Din.

KINO IDEAL

* **Tombola Sokolskega društva v Črnomlju** se preloži iz tehničnega razlogov od nedelje 1. sept. na nedeljo 15. septembra.

* **Prepovedan inozemski tisk.** Ministrstvo za notranja dela je prepovedalo uvažati v našo državo knjige »La question croate devant l'opinion publique europeenne« in »Hrvatskim mučenicima«, spomen opis tragičnih dogodajev na lipnju i kolovozu 1928, ter ukrajinski list »Surma«, ki izhaja v Berlinu.

* **Cestari na konjih.** Sarajevska oblastna samouprava je prevzela od države več cest, dolgih okrog 300 km. Ker je težko delo in nadzorstvo na tako dolgih progah, je oblast svojim cestarjem dodelila šest konj za jahanje.

* **Bivši učitelj tramvajski konduktor.** Uprava sarajevskega tramvaja je sprejela v svojo službo Muharema Trampa, ki je v Sarajevu dovršil učiteljske ter nekja časa v Bosni tudi služboval kot učitelj. Ker ni mogel najti stalnega mesta, je v silo sprejel konduktorsko službo. Ta tramvajski konduktor gotovo prednjači po svoji šolski kvalifikaciji med vsemi svojimi vrstniki v državi.

* **Razstava psov na Dunaju.** Letos proslavi Avstrijska kinološka zveza (ÖCKV) svojo 20-letnico in priredi 14. in 15. septembra veliko mednarodno razstavo psov v Dreherjevem parku na Dunaju. Jugoslovnski kinološki savez je sklenil, da se oficijelno udeležiti razstave z našimi domačimi psi: 6 braki in 4 kraškiimi ovčarji. Ker avstrijski kinologi redno posejajo tudi naše razstave, bi bilo uместno, da se jim oddolžimo. Zato opozarjamo vse ljubitelje lepih čistokrvnih psov, naj ne zamude te prilike. Pojasnila daje Jugoslovnski kinološki savez v Ljubljani, Tavčarjeva 12.

* **K tragediji v Kranjski gori** nam poročajo, da se graničar Nikola Stamenković v nedeljo, na dan pred strašnim činom sploh ni mudil v kavarni Prisanak.

* **Krvav obračun med bratoma.** V Podgorici v Črni gori je poljedelec Buto Pokrkič skušal ustreliti svojega brata in potem usmrtiti še samega sebe. Temu dogodku se je vse čudilo, ker je bil Buto na glasu mirnega človeka. Brata sta se vračala iz Danilovega grada in je med potjo Buto naenkrat potegnil revolver in ustrelil dvakrat na svojega brata. Potem je sebi zadal dva strela v glavo. Oba brata so mimoidoči spravili v najbližnjo bolnišnico. Ranam bosta najbrže oba podlegla in vze-la s seboj v grob tajnost spora.

* **O pobolu v nedeljo zvečer na Trafi.** Pišejo nam iz Gorenje vasi: Po poročilu listov se je zgodil zadnji nedeljo pozno zvečer na Trati strašen pobol. Zadeva pa vendarle ni tako strašna, čeprav je je obžalovati in obsojati, posebno ker se je zgodila med najbližnjimi družinskimi člani. Svar je naslednja: Dolinar, ki so ga našli ranjenega, ima jezo na starše, ker mu ne prepišejo vsega posestva. Posebno jezo kuha na mačho. Če ga dobi nekoliko pod kapo, postane tudi nasilen. Tak je bil tudi začrti nedeljo. Znesti se je hotel na vsak način tudi nad starši. Ko je prišel do doma, je ostal znanj. Med tem sta prišla domov oče in mati, oziroma mačeha, od druge strani. Ko prijeta blizu njega, se Dolinar zakadi v mačeho in jo začne tepsti. Ker jo je oče branil, se loti še tega. Navzoči svak, odnosno zet Miklavčič, je posredoval in jih skušal razdvojit. V veliki razburjenosti se je oče predalec izpozabil in je lastnega sina ranil. Ta je padel in obležal, zlasti tudi zaradi preveč zaužite pijače. Ko se mu je pijača izkaldila, se je še le poznalo, da ni bilo tako hudo. Ra-njenec se zdravi kar doma in bo kmalu zdrav. Ves dogodek je oče drugega de-mijavil orožništvo v Poljanah. Zadevo

ima sedaj v rokah sodišče, ki pa najbrže tudi ne bo imelo dosti opravka, ker si bodo kot najbližnji sorodniki vse med seboj odpustili.

* **Sokol Medvode priredi 1. septembra** vrtno veselico s plesom v gostilni g. F. Tometa, Medvode.

* **Zakon o poslovnem redu v državnem svetu in upravnih sodiščih** od 29. maja 1929. V Zagrebu je izdal navedeni zakon založnik Lovro Kalašič v knjižici, ki stane 12 Din.

* **Obleke kemično čist, barva, plisira in** laka tovarna Jos. Reich.

* **Koledar Družbe sv. Cirila in Metoda za leto 1929.** Še niso poravnali vsi, ki so ga prejeli. Prosimo, da čimprej nakažejo naročnino.

* **Lep uspeh.** V časopisu »El Sal« od 30. junija čitamo, da je na nočni zanesljivostni vožnji v Španiji na skrajno nevarni cesti Guadarrama — Villalba — Navacerrada — La Granja — St. Rafael — Alto de Leon — Guadarrama vseh sedem avtomobilov znamke Citroen, ki so tekmovali, dospelo na cilj. Pet od njih je brez kazenskih točk dospelo na cilj med prvimi vozo-vi svoje kategorije in prejelo zlato medaljo. Zares lep uspeh znamke Citroen, pre-izkušnja popolnoma nedvomne izjeme kvalitete njihove konstrukcije. 1099

V Mostah pri Ljubljani bo v ne-deljo velika sokolska slavnost

pod pokroviteljstvom Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. — Ob 2. uri odkorakajo sokolske čete izpred Mestnega doma na telovadišče na Kodeljevo.

Za povratek bodo od 22. ure dalje vozili avtobusi od veselice-nega prostora na Kodeljevem do Kongresnega in Kralja Petra trga. — Cena 2.- Din za osebo, otroci 1.- Din.

Iz Ljubljane

u— **Ljubljanska opera.** Prva predstava za časa jesenske razstave bo v soboto 31. t. m., in sicer se bo pela melodijna Straussova opereta »Cigan baron« z našimi najboljšimi operetnimi močmi v glavnih vlogah. Predstava bo ljudska z znižanimi cenami. — V nedeljo zvečer 1. septembra pa se vprizori v ljubljanski drami Nestroeva veseloigra »Utopljenca« pri običajnih dramskih cenah.

u— **Proslava 15-letnice Sokola v Mostah.** Spored proslave 15-letnice Sokola v Mostah in istočasne razvija prapora je naslednji: Na predvečer 31. t. m. bo slavnostni občni zbor, na katerega je poleg društvenih članov in članic pozvano tudi članstvo sosednjih društev. Kroji po možnosti slavnostni. Po občnem zboru se bo vršila bakljava. V nedeljo bo srejem Sokolskih deputacij pri jutranjih vlakih. Dopoldne bodo skušnje, ob 2. popoldne pa se zbere sokolstvo z naraščanjem pred Mestnim domom, odkoder odkoraka na slavnostni prostor v gradu barona Codellia. Sledil bo pozdravni nagovor in razvite prapora, nato koncert ter javna telovadba, po kateri se bo vršila velika narodna zabava. Za to pomembno slavnost se kaže povsod največje zanimanje. Po dosedanjih informacijah ni izključeno, da si jo ogleda tudi sam visoki pokrovitelj in kum Nj. Vis. prestolonaslednik Peter.

u— **Sokol I vabi svoje netelovadeče** članstvo (telovadeče je že porazdelilo župno načelstvo), da v večjem številu pose-ji v nedeljo 1. sept. prireditve bratskih društev v Mostah, Litiji in Vel. Laščah. Obem opozarja na slavnostno akademijo br. društva na Viču, ki bo v soboto 31. t. m. ob 20. — Od 1. septembra dalje bo redna telovadba po naslednjem redu: moški od delki ob ponedeljkih, sreda in petkih (deca in naraščaj samo 1. in 3. dan), vsi ženski oddelki ob torkih in četrkih, vsi pa ob sedaj določenih urah. Bratje in sestre, pohitite zopet v telovadnico, da pričnete z novim delom svojemu zdravju v prid, a društvu v čast. Starši, obrtniki in trgovci pošljite svojo mladino, svoje vavence v telovadnico, da si tu s telovadbo krepi svoje telo, svoje zdravje.

u— **Sokolsko društvo na Viču** priredi drevi ob 20. v dvorani Sokolskega doma slavnostno akademijo na čast bratom ustanoviteljem in dobrotnikom društva z zelo pestrim sporedom. Po akademiji bo komerz s plesom itd. Vabimo vsa bratska društva iz Ljubljane in okolice ter napredno javnost k mnogobrojnemu posetu. — Vstop prost. — Jutri, v nedeljo 1. septembra se društvo korporativno v krojih in s praporom udeležijo slavnosti bratskega društva v Mostah. Zbor Sokolstva ob 14. pred Mestnim domom. Udeležba za vse telovadne oddelke obvezna.

u— **Ljubljanski Sokol** naznanja, da je zbirališče članstva, ki se udeležijo proslave 20-letnice Sokolskega društva v Litiji, v nedeljo ob 12. na glavnem kolodvoru in ne, kakor pomotoma objavljeno, ob 7.20. Zbirališče članstva k proslavi 15-letnice Sokolskega društva v Mostah bo ob 14. pred Mestnim domom.

u— **Izredni občni zbor društva »Kazino«**, ki je bil sklican za danes zvečer, je preložen na nedolgočas. Ravnatelj.

u— **Pevski zbor Krakovo-Trnovo** bo danes zapel pred župniščem svojem rojaku novomastniku p. Rudolfu Pateti D. J., gestu pisatelja Finžgarja, ob 8.30 podok-nico.

u— **»Soča«** — pevski zbor. Danes točno ob 19. skupna pevka vaja v areni Nar. doma. Nove pevke in pevci dobrodošli. — Pevovalja.

u— **Prvi zavod za kozmetiko** bo otvorjen ob ponedeljk naprej. Specialna nega lica po najnovejši ameriški metodi.

u— **Pokojniški zavod za nameščence** v Ljubljani bo dne 8. septembra proslavil

desetletnico obstoja zavoda in 20-letnico zakona o pokojniškem zavarovanju nameščencev, in sicer na slavnostnem izrednem občnem zboru v magistratni dvorani ob 11.30 dopoldne.

u— **Colnarji Ljubljance** se zberejo jutri ob 8. zjutraj na Spici za izlet v Podpeč, odkoder se vrnejo ob 8. zvečer. Tudi gostje zanimivega izleta so dobrodošli.

u— **S kovčekom lo je potegnil.** Predveč-rajšnjim je prišel v Ljubljano po opravkih natak Martin Mlakar in se je nameraval popoldne odpeljati. Spotoma je srečal nekega, okrog 20-letnega mladeniča, ki se mu je ponudil, da bi nesel kovčeg na kolodvor. Mlakar mu je res izročil kovčeg, nakar jo je mladenič mahnil s tovorom proti kolodvoru. Nenadoma pa je nosilec izginil izpred Mlakarjevih oči. Ko je prišel Mlakar na kolodvor, tudi tam ni več našel nosa-ča, ki je izročeni mu kovčeg gotovo »za-plenil«. Mlakar je oškodovan za okrog 2500 Din.

u— **Ukradeno žensko kolo.** Iz veže Ljudske posojilnice je odpeljal neznan dolgoprstnik žensko kolo, ki ga je za hip pustila tam uradnica Pavla Ramovseva.

u— **Karambol dveh kolezarjev.** Na križišču Dalmatinove ulice in Dunajske ceste sta zadela skupaj s kolesi ključavničarski vajenec Herman Girandon in zidarski vajenec Ivan Seliškar. Oba sta padla po tleh, vendar pa se je samo Seliškar nekoliko potokel. Nesrečo je zakrivil Girandon, ki je vozil po levi strani.

Iz Celja

e— **Nocojšnji večer v Celjskem domu.** Nocoj bo v mali dvorani Celjskega doma ob 20. prvi koncert pevskega oddeska delavskega kulturnega društva »Svobode« iz Celja, ki je tudi prvi koncertni dogodek v nastopajoči celjski koncertni sezoni. Moški pevski zbor bo zapel pod vodstvom pevovodje g. Cirila Preglja naslednje pesmi: Z. Prelovce: »Slava delu«, Emil Adamič: »Francica« in »Lucipeter ban«, Fr. Gerbič: »Slanca«, V. Novak: »Noč na moru« in H. Volarič: »Čolnčiku«. Nato odmor. Po odmoru: Zorko Prelovce: »Zapoji mi pesem, dekle« in »Hišica pri cest« stoji, O. Dev: »Da bi sjava svitva una« in končno Ciril Pregelj: »Delavska pesem«.

e— **K nedeljski svečanosti v Celju.** Za svojega zastopnika pri svečanem polaganju temeljnega kamna za novo pravoslavno cerkev sv. Save v Celju, ki bo v nedeljo 1. septembra ob 10.30 dopoldne na Vrazovem trgu, je določil minister pravde ljubljanskega vojaškega svečenika prota g. Dimitrija Jankoviča.

u— **Iz celjske mestne plinarne.** Na podlagi sklepa celjskega mestnega občinskega sveta veljajo že od 1. t. m. dalje za plin naslednje cene ne glede na okolnost, v kakšne svrhe se plin uporablja: Dg porabe 20 kub. metrov mesečno stane 1 kub. meter plina 4 Din, od 20 do 100 kub. metrov mesečno 3.50 Din in preko 100 kub. metrov mesečno 3 Din.

e— **Smrtna kosa.** V četrtek je nepričakovano umrla v tukajšnji javni bolnici v nejni starosti 17 let Dušana Alagičeva, dijakinja in hčerka člana duhovnega sudišča v Sremski Karlovcih g. Nikole Alagiča. Deklica je bila v Celju že kakih 20 dni in je čakala, da bi mogla oditi v zdravišče Topolšičico. Med tem pa se je prehladila in po kratkem bolehanju podlegla zahrbtni bolezni. Pogreb bo danes popoldne ob 16. iz mrtvašnice celjske javne bolnice. — Včeraj dopoldne je umrla v celjski javni bolnici 70-letna prevzitarica Terezija Rakunova iz Mozirja.

e— **Prezvet čuvaj.** Na dvorišče hiše dr. Rakuna ob Ljubljanski cesti je prišla 55-letna prevzitarica Antonija Brežnikova iz Šmartna v Rožni dolini s košem sliv na hrbtu. Hoteč ponuditi slive v nakup tudi v omenjeni hiši, ni vstopila pri pravih vratih in v naslednjem trenutku ji je planil nasproti velik pes-čuvaj ter jo malo opranil na roki. Pri zdravniškem pregledu je bilo ugotovljeno, da ranica ni nevarna. Ženica na nezgode sama kriva, ker je prezrla na vrzelo opozorilno tablico, na kateri je zapisano: »Pozor! Hud pes!«

Iz Maribora

a— **Ga. Štefanija Dragutinovičeva** zopet v Mariboru. Uprava mariborskega Narodnega gledališča je angažirala za tekočo sezono g. Štefanijo Dragutinovičevno, ki se je z velikim uspehom udeležovala že skoro po vseh slovanskih odrih in je tudi

Krasni tlakovi

za veže, cerkve...
Cementarna GOSTINČAR — Doj pri Ljubljani.
— Velesejem: Paviljon H. —

Naznanilo.

V gostilni »Pod lipo« na Rinski cesti bo v soboto 31. avgusta 1929. o priliki otvoritve na novo opremljenih lokalov odprto do 2. ure zjutraj.

K obilni udeležbi vabi

Albin Vrhovec, gostilničar.

OTROŠKE NOGAVICE
ŽIGOM

K LJUBUČ
Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše
13

Kino Ljubljanski dvor!

Telefon 2730

Zanimiva borba za ženo in ljubezen

ARIZONA

(Dvojni program)

DOUGLAS FAIRBANKS

Ob 4., ½7., ½8., 9.

mariborskemu občinstvu iz prvih let po prevratu še v najlepšem spominu. Njen angažma je vsekakor najlepša pridobitev za mariborsko gledališče.

a— **Koncert** v mestnem parku bo v nedeljo dopoldne. Svirala bo godba »Drave« pod vodstvom g. Koudelke.

a— **Poroka**, V Petrovčah pri Celju se je poročil te dni g. dr. Viktor Lorgier iz Šmarja pri Jelšah z gđ. Vido Mulej, hčerko mariborskega posestnika dr. Antona Muleja. Bilo srečno!

a— **Promenadna pot ob Dravi.** Olepševalno društvo za magdalensko predmestje poroča: V zadnjem času se je pojavilo v časopisu ponovno vprašanje, kaj je v občinski pešpoti ob Dravi. Da bo stvar jasna, poročamo o poteku te akcije naslednje: Ko se je jeseni vršil komisijski ogled, so prizadete stranke ugovarjale. Ena se je celo povzpela do izraza: »Tut's lieber deutsche Schulen bauen als solche Sachen machen.« Nikakor ni hotela pristati na to, da ji olepševalno društvo odkupi svet, češ, da ne rabi denarja. Jasno je torej, da se bo skušalo grajenje te poti preprečiti, zaradi česar je olepševalno društvo stavilo občinskemu svetu predlog, naj občina prevzame gradnjo, izvedbo samo pa olepševalno društvo. Pričakovali smo namreč, da v tem slučaju morda ne bo več ugovorov, ako pa bi kljub temu bili, da bi mestna občina lahko dočeli svet razlastila. Toda tudi proti temu sklopu so se prizadete stranke pritožile na oblastnega komisarja. Mariborski občinski svet je na to sklenil, naj se oblastnemu komisariju priporoča, da te prizive zavrne. Prizivi so bili poslani oblastnemu komisariju 11. julija. Izgledalo je, da se bo prizivnikom posrečilo, grajenje preprečiti. Ker pa je prišel medtem novi cestni zakon, po katerem se lahko gradé take poti tudi preko tujege sveta, pričakujemo, da bo oblastni komisar stvar v kratkem rešil, nakar se lahko takoj prične z gradnjo, za katero je vse pripravljeno. Krivda torej ne zadene ne olepševalnega društva, ne mestne občine mariborske.

Iz Kranja

u— **Sokolsko društvo v Strazišču** bo imelo 1. septembra ob 15. javni telovadni nastop na Pantah. Skušnje za nastop ob 13. Po telovadbi velika ljudska veselica pred Sokolskim domom in v njem. Pri nastopu in pri veselici bo igrala godba dravske divizije iz Ljubljane. Vabimo vse člane in prijatelje Sokolstva, da se te prireditve v obilnem številu udeležijo.

Iz Zagorja

z— **Anketa o novem rudarskem zakonu.** V nedeljo 1. septembra ob 9. dopoldne bo v Sokolskem domu anketa o novem rudarskem zakonu. Anketo je sklicala Narodna strokovna organizacija in je povabila člane iz Trbovelj, Hrastrnika in Rajhenburga. Sklepalo se bo tudi o kongresu, ki se bo vršil prihodnji mesec v Kranju.

z— **Zaključek kegljanja na dobitke.** V nedeljo popoldne se je zaključilo kegljanje, na kar so bila razdeljena kegljalcem darila. Kegljarsko klubo je odstopil gospod Kušar dva dobitka, ki sta bila na to izlicitirana na korist blagajne Kegljarskega kluba.

z— **Polna izolirnica.** V izolirnici je večje število za nalezljivimi boleznimi obolelih oseb, tako da primanjkuje postelj. Bolniki leže kar na tleh, kar ima izolirnica le tri postelje na razpolago. Ker je okrožni zdravnik g. dr. Zarnik na dopustu, je novi zdravnik g. dr. Grum, ki je v kratkem času dobil zaupanje občinstva, zelo zaposlen.

Iz Hrastrnika

h— **Tombola.** Veliko število dobitkov za tombolo, ki se vrši jutri v nedeljo 1. septembra t. l., si lahko ogledate danes in jutri v Narodnem domu. Srečke po 3 Din se dobe vstopom. Tudi na Zid. mostu v trafiki gospe Strisne. — Pri veliki ljudski veselici po tomboli svira rudniška godba.

h— **Plot na postaji.** Deputacija, ki se je mudila pri direkciji drž. želez. v Ljubljani, je doslela, da se je plot na naši postaji samo deloma podr. Zeleti bi bilo, da bi se deputacija podala še enkrat v Ljubljano in izposlovala to, da bi se odstranil še stoječi plot, ki je velika ovira cestnemu prometu.

Iz Murske Sote

mr—

Smrtna nesreča progovnega delavca

Dolenji Logatec, 30. avgusta. Na postaji Logatec se je pripetila sročni zopet težka nesreča, ki je zahtevala mlado človeško življenje. Zdi se, kakor bi smrt na tej postaji posebno budno prežala na svoje žrtve, saj ne mine leto, da se ne bi pripetila kakšna nezgoda. To pot se je ponesrečil progovni delavec Josip Blažič, 26 let star, rodom iz Dolnjega Pustakova, srez Prelog v Medijurju.

Nesreča se je pripetila na ta način, da je imenovan padel iz vagona, ko se je vračal nekoliko po 17. uri v družbi drugih delavcev z dela pri popravilju proge. Sedel je na tleh, držec noge navzgor. Pri nenadnem sunku vagona pred uvoznim kretom pa je zgubil ravnotežje ter padel pod kolesje, ki mu je v trenutku odrezalo obe nogi nad kolenom. Tako poabljenega so prenesli v postajo čakalnico, kjer je ubožec kljub takojšnji skrbni zdravniški pomoči po pol ure trajajočih mukah izdihnil.

Tam v Medijurju, rodnem kraju, bo kanila morda vroča solza iz očesa, bo vztrpeto kakšno srce ob trpih vesti nad izglumljenim svojem, ki ga ni mogla prežveti rodna zemlja, — komurkoli: sočustvujoče sožalje!

Brezuspešen lov za žeparjem

Čelje, 30. avgusta. Pred dnevi je bila železniška policija v Zidanem mostu neposredno po prihodu zagrebškega osebnega vlaka obveščena, da je skušal med vožnjo preko postaje Zidani most okraški neki elegantni žepar nekak upokojenega železničarja. Policija je žeparja sledila skozi množico do kolodvorske restavracije, kjer pa je nevarni prijel tuje lastnine brez sledu izginil.

Upokojenec je podrobno opisal, kako ga je hotel prekaniti lopov okraški. Med pogovorom mu je neopaženo izmaknil iz notranjega sukničevega žepa listnico s srednjo vsoto denarja. Železničar pa je tatvino k sreči tako opazil in lopova zgrabil. Žepar, videč, da bi utegnula zadeva postati prenevarna, je hitro izvelkel iz žepa 100-dinarski bankovec in ga potisnil upokojencu v roke, sam pa je izginil. Sečez par trenutkov se je upokojenec zavedel, omamljen od veselja, da je prišel zopet do svoje denarnice.

Sročni je bila policija iz Radeč obveščena, da je lopov, čigar opis je dobro znan, v tamkajšnji kolodvorski čakalnici. Takoj se je odpravila več policijskih funkcionarjev z avtomobilom, ki jim ga je rade volje odstopil kolodvorski restavrativ g. Majcen, v Radeč, kjer pa so morali doživeti razočaranje. Osumljeni možakar, ki je sedel v radeški čakalnici, je bil sicer podoben iskanemu žeparju, toda s pravnimi dokumenti je dokazal, da je salezijski pripravniki, ki je ravno na potu v svoj zavod. Žepar je zaenkrat odnesel pete. Policija je ugotovila, da gre v tem primeru za že dolgo zasledovanega, okrog 40-letnega bivšega natakara Antona Viharja, ki si je zaradi svojih predriznih vlovov in tatvin stekel skoro že mednarodni sloves.

Radio

Sobota, 31. avgusta.

LJUBLJANA 10: Prenos slovesne otvoritve veseljenja. — 11: Obisk zadržane razstave na veseljenju. — 12:30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borza, reprodukcijska glasba. — 13:30: Poročila iz dnevnika. — 17:30: Propagandni koncert tveške Sirokove in Soss. — 19: Delavska ura. — 19:30: Iz svetovne razstave v Barceloni. — 20: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila.

Nedelja, 1. septembra. LJUBLJANA 9:30: Prens cerkvene glasbe. — 11: Prens koncerta z veseljenja. — 12: Obisk zadržane razstave na veseljenju. — 13: Predavanje o vinogradništvu. — 15:30: Schönerhnerjeva drama »Zemlja«. — 17:30: Propagandni koncert. — 19:30: Prens koncerta »Nikolaj Šubic Zrinski«. — 22:30: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 11:30: Dopoldanski koncert. — 17: Koncert tria. — 20: Prens iz gledališča: »Nikolaj Šubic Zrinski«. — BEOGRAD 12: Koncert braleke garde. — 17:30: Ciganska godba. — 20:05: Pevski koncert. — 21:30: Poročila. — 22: Koncert radio-orkestra. — PRAGA 16:30: Koncert orkestra. — 18:05: Pevski koncert. — 19: Godba na pihala. — 20: Lahka glasba. — 21:30: Izra. — 22:30: Plesna glasba. — BRNO 16:30: Koncert iz Prage. — 18: Lahka glasba. — 19:05: Večerni koncert. — 20:25: Klasična glasba. — 21:30: Prens iz Prage. — VARŠAVA 17: Popoldanski koncert. — 20:30: Orkestralni in pevski koncert. — Plesna godba. — DUNAJ 11: Koncert simf. orkestra. — 16: Popoldanski koncert. — 18: 45: Violinski in klavirski koncert. — 20: Veseljenje. — Godba za ples. — BERLIN 17: Godba na pihala. — 20: Spevoigra. — 22:30: Koncert Društva narodov iz Curiha. — FRANKFURT 17: Pevski koncert. — 20: Program iz Stuttgarta. — 22:30: Koncert Društva narodov. — LANGENBERG 20: Orkestralni in pevski koncert. — 22:30: Koncert Društva narodov. — Ples. — STUTTGART 17: Koncert iz Frankfurta. — 19:45: Opereta »Grof Luksenburski«. — 22:30: Program iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 12:10: Orkestralni koncert. — 17:30: Petje in ciganska godba. — 19:40: Opereta. — 22:30: Lahka glasba. — 23:15: Ciganska godba. — LONDON 20: Prens večerni. — 21: Orkestralni in pevski koncert. — RIM 17: Popoldanski koncert. — 21: Plesnijska opera »Madame Butterfly«. — STOCKHOLM 20:35: Pevski koncert. — 21:40: Orkestralni koncert.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 29. avgusta 1929.

Višina barometra 308,8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra in brzina v m. in sek.	Oblak 0-10	Padavine
Opazovanja							
Ljubljana	7.58	765,8	16	80	mirno		
Maribor	7.58	764,8	20	70	WSW 1		
Zagreb	7.58	764,8	20	80	S 2		
Beograd	7.44	764,4	21	80	mirno	2	
Sarajevo	7.58	764,8	20	80	ENE 2		
Dubrovnik							
Skopje	7.	762,8	21	50	S 4	4	
Split		761,4	24	40	NW 1		

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 27,3, najnižja 13,3. Sonce vzhaja ob 5,19, zahaja ob 18,41, luna vzhaja ob 0,35, zahaja ob 17,40. Dunajska vremenska napoved za soboto: Nobene bistvene spremembe.

Razprodaja

inventarja traja samo do 15. septembra 1929

Prvo in največje podjetje za radio INŽ. GJ. BLAŽEK, BEOGRAD, Jakšičeva ul. 11, telef. 41-85.

ŠOLSTVO

Na deški osnovni šoli IV. v Mariboru v Samostanski ulici bo vpisovanje v ponedeljek 2. in v torek 3. septembra, vsakokrat ob 8. do 12. in od 14. do 16. v šolskih prostorih. Šolska maša v ponedeljek 16. septembra ob pol 9. v stolnici. Otroci se zbere četrt ure prej pred šolskim poslopjem. V torek 17. septembra ob 8. redni šolski pouk. Starši se opozarjajo, da se morajo tudi oni otroci, ki nameravajo obiskovati vadnico državne moškega učiteljske ali pa razrede nemške manjštinske šole, predhodno vpisati na svoji matični šoli. Brez potrdila o tem vpisu je vstop v omenjene razrede nedopusten. Šolski okoliš je nespremenjen. Določila o sprejemu izvenmariborskih otrok je že objavil krajevni šolski odbor.

Državna dvorazredna trgovska šola v Celju. Vpisovanje za šolsko leto 1929-30. bo 1. in 2. septembra, vsakokrat ob 9. do 12. Začetek pismenega končnega izpita bo v torek 3. septembra. Prošnje za pripravitelje k temu izpitu je vložiti pri ravnatelstvu do 2. septembra do 12. Otvorilna služba boža 6. septembra ob 9. pouk 7. septembra.

Sport

Zagreb : Ljubljana

Jutrišnje nedelje se bo vršil ob 9. dopoldne in ob 15. popoldne že četrti lahkoatletski dvomatch Zagreb : Ljubljana. Lani so zmagali v Zagrebu ljubljanski atleti. Letos bo Zagreb nastopil kompleten ter se pričakuje najostrejša konkurenca in temu primeren tudi oster boj. Na startu bomo videli najboljšje jugoslovanske atlete kakor Helebranda, Predanica, Kurnarja, Baratovića, Kallaya, Štebričarja, Boranića, Madžarovića, Gašparja, dr. Manojlovića, dr. Narančiča in Schlegelja. Zarišče prireditve bo dr. Narančič, ki se pripravlja, da zruši jugoslovanske v disku in krogli. Nahaaja se v prav dobri formi, kolikor lahko sodimo po zadnjih rezultatih v Celovcu, kjer je zalučal disk preko 40,50 m in kroglo preko 13,75 m. To so najboljši rezultati v zadnjih petih letih. Preglednejšo vzorecbo moči bomo še objavili.

II. kolo pokalnih tekem

Jutri v nedeljo se nadaljuje tekovanje za prehodni pokal LNP. Srečajo se zmagovalci prvega kola:

ob 15.30: Hermes : Slovan,

ob 17.15: Ilirija : Svoboda.

Tekmi, ki se vršita na igrišču Primorja, bosta vsakokrat zelo zanimivi. V prvi tekmi se srečata dva enako močna nasprotnika. Po učitih iz prvega kola sodeč, je moštvo Slovana v boljši formi ter je gladko zmagovalo, dočim je imel Hermes dosti več opravka s svojim nasprotnikom. Berba obeh moštvi bo ostro in napeta. Ilirija nastopi proti Svobodi, ki je v veliko razliko odpravlila Jadran, kar je nemalo iznenadilo. Tudi Ilirija je dosegla visoko zmago, vendar proti lažjemu moštvu. Izid drugega kola je negotov, kajti Ilirija bo oddala več igralcev v juniorski team in bo morala nastopiti z rezervami, kar pa bo le dvignilo zanimivost tekme, ker si bosta moštvi radi tega prišlo enaki.

Službene objave LNP

(iz seje posl. odbora dne 28. avg. 1929.)

Poslovni odbor je verificiral dne 25. t. m. odigrane tekme za preh. pokal LNP: Hermes : Krakovo 4 : 2 Slovan : Natak 6 : 0, Ilirija : Reka 12 : 0, Svoboda : Jadran 5 : 0. — Upravni odboru v disciplinarno postopanje sta predložena SK Krakovo zaradi prepovedanja nastopa, in SK Reka, ker ni oddala predpisane seznama moštva. SK Reka se obenem poziva, da do 21. t. m. dostavi seznam moštva na naslov tekmi II. LNP, kaverna Evropa. — Istočasno se naproša službojuči odbornik g. Matjašič, da tekmo 48 ur odda na isti naslov predpisano poročilo o tekmi 25. t. m. — Zaradi nesportnega vedenja pri tekmi Svoboda : Jadran je pozvan izr. Ozebek Karel (SK Svoboda) pred kazenski odbor.

V nedeljo, dne 1. septembra se odigra II. kolo pokalnih tekem na igrišču SK Primorja in sicer: ob 15.30: Hermes : Slovan in ob 17.15: Ilirija : Svoboda.

Službo opravljajo: blagajna g. Setina in SK Svoboda, rediteljstvo g. Erman in po 3 reditelji vsakega kluba za čas tekme svojega kluba. Nastop službe pol ure pred določenim pričetkom tekme.

Poslovni odbor ponovno poziva klube Primorje, Hermes, Svoboda, Slovan, Jadran, da javijo do 3. septembra, ali sodelujejo z juniorskimi moštvi v prvenstvenih tekмах.

Poslovni odbor prosi zg. odbornike, ki imajo poudarjene rediteljske znake (odborniške karkarde), da jih nemudoma vrnejo poudarjenju. Za 1. septembra sta odobreni prijateljski tekmi Želenci : Villacher SV v Mariboru ter Ilirija rez. : Graška. Naknadno je odobril poslovni odbor prijateljsko tekmo Svoboda jun. : Svoboda, Jesenice, odigrano 25. t. m. na Jesenicah.

Verificirani so igralci s pravico nastopanja dne 7. septembra za SK*Amater: Dolanc Martin, Ozepek Ivan, Službe Slavko; za SK Natak: Herman Karlo; za SK Slovan: Laznik Viljem.

Prvenstvene tekme v celjskem okoliščju se prično 29. septembra z izločilno tekmo Atletik SK : Šoštanj; dogovor glede kraja odigranja in glede odškodnine se prepušča kluboma ki pa morata

RADIO 2 leti na odplačevanje brez obresti

Trocevni aparat »Mozart-Neutro«. Sprejema evropske postaje na slušalke in zvočnik. Zajeto z inštalacijskim materialom stane samo 2.745 Din. Napladišo Din 150, pribitek Din 195, ostanek 2400 Din, mesečno po Din 120 (20 obrokov).

Štiricevni aparat »Schubert-Neutrodine«. Sprejema evropske postaje na slušalke in zvočnik, a se razlikuje od trocevne aparata po večji jakosti in čistoti. Cena celokupni stanici z inštalacijskim materialom Din 3.538. Napladišo 250 Din, pribitek 288 Din; ostanek 3000 Din, mesečno po 150 Din (20 obrokov).

Naročba velja samo tedaj t. j. da je sprejeta, ako pošlje naročnik z naročbo tudi omenjeno napladišo preko poštne čekovnega računa Beograd br. 54062 po nakaznici ali v denarnem pismu.

moštva na mestu. Začetek mitinga je dopoldne ob 9 na igrišču SK Ilirije. Vrstni red: 100 m, skok v daljavo, krogla, 400 m, palica, disk, 1500 metrov. Popoldne začete ob 15. Vrstni red: kladivo, 200 m, kople, troskok, 800 m, skok v vis, 5000 m in 4x100. Za JLAS M. Kuret.

ZSK Hermes. Postava moštva za nedeljsko pokalno tekmo s SK Slovan: Bizovičar — Serbec, Marinko — Košmina, Glavač, Draksler — Kos, Skrajnar, Zalokar, Mokorel, M. Ložar, Ladiha, Mikluš. Navedeni igralci se pozivajo danes ob 20. na sestanek h Končarju. Igralci, ki se ne bi odzvali pozivu, bodo kar najstrožje kaznovani. Načelnik.

SK Graška. Danes ob 16. redni trening nogometne sekcije. Udeležba strogo obvezna. V nedeljo igra I. moštvo ob 16. trening tekmo s kombiniranim moštvom SK Ilirije. Načelnik.

Preklic

Podpisana Jera Golouh, posestnica v Trnovem hribu, preklicujem vse zaljivke, ki sem jih svoječasno govorila proti gospodu Petru Petru.

Laško, 14. avgusta 1929. Jera Golouh.

Gospodarstvo

Zadružništvo, temelj slovenskega gospodarstva

Osnredna organizacija zadružnih zvez v naši državi Glavni zadružni savez praznuje letos 10letnico svojega obstoja ter je v proslavo tega jubileja sklical svoj občni zbor odnosno zadružni kongres v Ljubljano. V nedeljo se bodo v središču Slovenije zbrali zastopniki zadružarjev iz vse države, da pregledajo uspeh doslej izvršenega zadružnega dela in si začetjo program za bodočnost.

Slovenske zadružne zveze, ki so članice Glavnega zadružnega saveza, to so Zadružni zvezi v Ljubljani in Celju, Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani in Zveza gospodarskih zadrug v Ljubljani, prireditelj ob tej priliki na vselejmu razstavo, ki naj pokaže pomen in razvoj slovenskega zadružništva. Otvoritev te razstave, ki je gotovo prva te vrste v državi, bo danes ob 10. uri dopoldne.

Slovensko zadružništvo se je pričelo razvijati koncem preteklega stoletja, ko je slovensko gospodarstvo pričelo prehajati iz naravnega v denarno gospodarstvo in ko je kreditno oduševilo slovenskega kmetstva vedno bolj pritehalo. Razmere so bile tedaj slične današnjim razmeram v Srbiji, kjer cvete tako zvano zelenastvo in kjer je kmet odvisen od bankega kapitala in privatnikov, ki za drage obresti posojajo kmetu denar. Na srečo je slovensko gospodarstvo to fazo razvoja že prebrodilo, in sicer edino s pomočjo zadružništva. Pogoj za uspešen razvoj zadružništva v Sloveniji je dal zadružni zakon, ki je bil uveljavljen leta 1873. Kmalu po tem letu so se v različnih krajih Slovenije pričele snovati pred vsem kreditne zadruge po Reiffelsovem, Schulze — Delitschejevem odnosno po mešanem sistemu. Kmalu pa so bile osnovane tudi prve nabavne, živinorejske — pašniške, mlekarne, stavbne, električne — strojne, kmetijske — strojne in slične zadruge.

Razvoj zadružništva je po vojni zavzel nov razmah, tako da je zadružništvo postalo v resnici temelj slovenskega gospodarstva in je v stanju izdržati vsako konkurenco kapitalističnih podjetij in zavodov. Slovenija se po številu zadrug in zadružnikov kakor tudi po gospodarski moči zadružništva danes lahko mirno postavi v vrsto z nemškimi zadružništvom. Pri enem milijonu prebivalcev je imela Slovenija koncem preteklega leta 1150 zadrug in 216.000 zadrugarjev.

Po denarnih sredstvih, s katerimi razpolaga, je slovensko zadružništvo danes mnogo močnejše, kakor pa slovensko bankarstvo. Ze koncem leta 1927, je stanje vlog pri zadrugah doseglo 1 milijardo 200 milijonov Din. Za leto 1928 podatki sicer še niso zbrani, vendar cenijo, da so vlogo koncem preteklega leta dosegli 1 milijardo 350 milijonov Din. Medtem ko so regulativne hranilnice imele lani za 820 milijonov Din vlog, banke v Sloveniji pa za okrog 900 milijonov (skupno z vlogami na tekoči račun, v kolikor se jih more smatrati za hranilne vloge). Nagel razvoj kreditnega zadružništva je dejansko pripomogel k temu, da je danes obrestna mera v Sloveniji nižja v naši državi. V stremljenju po znižanju obrestne mere so kreditno zadružništvo podpirale tudi regulativne hranilnice. Danes ima že skoro vsaka slovenska vas svojo posojilnico, ki nudi našemu kmetu kredit pri izredno nizki obrestni meri 6 do 9 odstotkov letno in pri najenostavnejšem postopanju.

Po številu zadrug kakor tudi glede na vlogo v slovenskem gospodarstvu stojijo kreditne zadruge brezdvomno na prvem mestu. Močno so tudi razvite nabavljalne zadruge, živinorejske, mlekarne, stavbne in strojne zadruge. Koncem leta 1927. smo imeli v Sloveniji:

kreditnih zadrug	468
nabavljalnih zadrug	153
raznih zadrug	123
živinorejske — pašniških zadrug	82
mlekarških zadrug	72
stavnih zadrug	71
električno — strojnih zadrug	58
obrtnih zadrug	51
kmetijsko — strojnih zadrug	32

Večina teh zadrug je včlanjenih v štirih zvezah, in sicer v Zadružni zvezi v Ljubljani, Zadružni zvezi v Celju, v Zvezi slovenskih zadrug in v Zvezi gospodarskih zadrug. Na posamezne zveze odpade naslednje število zadrug, zadružnikov in vlog:

	zadrug	zadruž. hr. vlog
Zadr. zveza Ljubljana	524	121.000
„ Celje	144	39.000
Zveza slov. zadrug	153	25.000
„ gosp. zadrug	37	23.000
Gornje številke veljajo za 1. 1927, za preteklo leto pa vsi podatki še niso zbrani. Med kreditnimi zadrugami so nekatera, ki so se		

močno dvignile nad povprečni nivo in ki spadajo po svojih denarnih sredstvih (vlogah) med najmočnejše denarne zavode v Sloveniji. Tako je znašalo stanje hranilnih vlog koncem pre. leta pri Kmetijski posojilnici v Ljubljani 172 milijonov Din, pri Ljudski posojilnici v Ljubljani 160 milijonov Din, pri Posojilnici v Mariboru 81 milijonov Din, pri Ljudski posojilnici v Celju 76 milijonov Din, pri Celjski posojilnici 73 milijonov Din in pri Spodnježaljski ljudski posojilnici v Mariboru 53 milijonov Din.

Poleg kreditnih zadrug zavzemajo v slovenskem gospodarstvu vidno vlogo nabavne in konsumne zadruge. V konsumnem zadružništvu razvija največje delavnosti Zveza gospodarskih zadrug. Danes imamo v Sloveniji že v vseh važnih industrijskih centrih konsumna društva, odnosno podružnice večjih konsumnih zadrug. Za razvoj mlekarstva v Sloveniji imajo velike zasluge mlekarne zadruge, ki so organizirane predvsem v Zadružni zvezi (koncem 1. 1928. 36 zadrug) in v Zvezi slovenskih zadrug (21 zadrug). Mlekarne zadruge imajo v Sloveniji že veliko bodočnost, saj sili bodoči razvoj slovenskega kmetijstva predvsem na živinoreji v zvezi z organiziranim mlekarstvom. Za izboljšanje produktivnih metod v slovenskem kmetijstvu pa so važne tudi kmetijske — strojne in živinorejske zadruge. Končno je še omeniti stavbne zadruge, ki so se v zvezi s stanovanjsko budo zlasti v zadnjih letih močno razvile.

Kakor kažejo vsi znaki, se bo slovensko zadružništvo tudi v bodoče lepo razvijalo in bo v slovenskem gospodarstvu poglavalno še nove in globlje korenine.

= Zgraditev luke Martinšice. V ministru za gradbe se proučavajo trenutno obširni in podrobni načrti za ureditev luke Martinšice poleg Sušaka v moderno trgovsko luko. Zgraditev se ima tudi železniška zveza med Martinšico in Sušakom. Za vsa ta dela bi bilo potrebno 110 milijonov Din. Kakor zatrjujejo, bi zgraditev luke financirala neka velika podjetja, katerim bi država potem vrnila stroške v letnih anuitetah.

= Delno skrajšanje iztovornih in natovnih rokov. Generalna direkcija državnih železnic bo s 1. septembrom skrajšala iztovorni in natovni rok na 24 na 6 delovnih ur, in sicer na vseh postajah ozkotirnih železnic, dalje na postaji Bosanski Brod ter na važnih natovnih postajah v Vojvodini.

= Sprememba pravilnika o pogodbenih pošlah. Minister za gradbe je izdal dopolnilo k št. 24. pravilnika o pogodbenih pošlah, po katerem lahko minister odpove službeno pogodbo odnosno odpusti pogodbenega poštarja, če to zahtevajo državni interesi.

= Na zadružni kongres, ki se bo vršil v Ljubljani, je odpovalo iz Vojvodine 30 zadrugarjev, članov Saveza srpskih zemljoradniških zadrug. Skupno z zadružnimi voditelji bodo po končanem kongresu prepotovali Slovenijo, da se seznanijo z delom slovenskih kmetijskih zadrug.

= Privilegirana agrarna banka bo pričela redno posloovati 15. septembra, in sicer v prostorih Zemeljske banke v Sremski ulici v Beogradu.

= Sisak dobi zopet carinarico. Finančni minister je izdal odlok, po katerem se v Sisku ponovno odpre carinarica, in sicer kot oddelek zagrebške carinarice. Novi carinski oddelek bo carinil vse pošiljke, ki se iztovarjajo iz vagonov na ladje za izvoz in pošiljke, ki se imajo pretvoriti iz ladij na vagone.

= Sprememba dimenzij železniških pragoz za državne železnice. Generalni direktor železnic je glede splošnih pogojev za dobavo pragoz odredil, da se dimenzija pragoz dolžine 2,50 spremenijo tako, da mora gornja širina znašati 16 cm namesto 14. Pri prihodnjih licitacijah bo železniška uprava že zahtevala take pragoze.

= Sporazum med beograjskim in novosadskim Savezom srpskih zemljoradniških zadrug. Te dni se je v Novem Sadu vršila konferenca med zastopniki beograjskega in novosadkega Saveza srpskih zemljoradniških zadrug, na kateri je prišlo do sporazuma v sporu, ki je nastal lani pri odepitvi bivše novosadske podružnice Saveza od beograjske centrale. Beograjski savez bo novosadskemu savezu vrnil vloženo imovino od 1 milijona Din.

= Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 10. septembra pri komandi I. divizije konjeniške artiljerije v Slovenski Bistrici glede dobave živil (krompir, zelje, fižol, testenine, zdrob, sladkor, kis, riž, čaj, kava itd.); 12. septembra pri upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave 1157 komadov križnih nožev; 14. septembra pa glede dobave 1 milijon 750.000 komadov vreč od jute; 13. septembra pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 1000 kg volne za stenj.

Brzojavne naročbe imajo prednost. Za aparate se izda dolgoletna garancija.

NB. Ne pozabite, da se cela Jugoslavija poslužuje prvovrstnih aparatov kupljenih pri »RADIO-BLAŽEKU« zato ne kupujte nikogar drugega!

Za Slovence korespondence in postrežba slovenska.

10342

Borze

30. avgusta.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet slab. Nekaj potrebe je bilo le v devizah na Berlin, Prago in Curih. Deviza na Newyork se je okrepila na 56,885, deloma tudi deviza na Prago, tečaj ostalih deviz pa so ostali v glavnem nespremenjeni.

Na zagrebškem efektom tržišču so tečajji Vojne škode ostali danes povsem nespremenjeni. Za aranžma je Vojna škoda notirala 406 — 406,50, za december 419 — 421, trgovala pa se je za kaso po 406,50. Investicijsko posojilo je pri tečaju 89,50 — 90,50 ostalo brez prometa. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki le v Unionbanki po 202, v Zemeljski banki po 127 in v Poljedelski banki po 15,75. Med industrijskimi vrednotami je Gutmann popustil na 180 zaključek. Trgovalo se je še v delnicah Sečane pri 405 in Isisa po 15. Trboveljske je dalje vrstila pri 465 — 470. Večve pa pri 30 denar. Tudi Oceanija se je okrepila na 205 — 220, Slavonija pa je dalje slaba pri 80 — 100.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterd. 22.8175, Berlin 13.545 — 13.575 (13.56), Bruselj 7.9156, Budimpešta 9.937, Curih 1094,4 — 1097,4 (1095,9), Dunaj 8.0036 — 8.0336 (8.0186), London 276,06, Newyork 56,885, Pariz 222,91, Praga 168,31 — 169,11 (168,71), Trst 297,84.

Zagreb. London 275,66 — 276,46, Newy

Iz življenja in sveta

Po šahovskem turnirju v Karlovih Varih

Posebne nagrade šahovskim mojstrom — Spominki na Češko-slovaško — Capablanca in Šamisch in Capablanca

Četrty mednarodni šahovski turnir v Karlovih Varih je zaključen. Vodja prireditve mestni svetnik Tietz se je v imenu mesta zahvalil šahovskim mojstrom za udeležbo, v imenu udeležencev turnirja pa mu je odgovoril zmagovalc Niemcovič.

Poleg nagrad, ki jih je prejelo osem najboljših igralcev, so bile razdeljene še nekatere posebne nagrade. Vodstvo hotela »Imperiale«, kjer se je turnir vršil, je n. pr. izročilo Spielmannu 1000 Kč za 11 dobljenih iger ter po 500 Kč Niemcoviču in Capablanci za 10 dobljenih točk. Julij Finn iz Newyorka je poklonil 1000 Kč za najboljšo partijo. Denar sta si razdelila Niemcovič za zmago nad Bogoljubovom in dr. Euwe za zmago nad Thomasom. Osem nagrad za najlepše partije pa so prejeli: Šamisch za igro z Grünfeldom (1000 Kč), dr. Vidmar za igro z dr. Euwejem (700 Kč), Maroczy za igro s Canalom (700 Kč), Johner za igro s Collejem (450 Kč), Marshall za partijo s Thomasom (450 Kč), Rubinstein za igro z Menšikovom (450 Kč) in Canal za igro z Johnerjem (200 Kč). Sedem igralcev je prejelo nagrade po 100 Kč. Menšikova je prejela za igro, ki jo je dobila proti Beckru, lep servis za kavo. Maroczyju je bil za nepretrgano vrsto štirih zmag poklonjen pokal iz brušenega kristalnega stekla. Canal pa je za najboljši uspeh nasproti prvim trem (2) prejel krasno porcelansko skupino, predstavljajočo dva šahista in kibica. Johnerju so za poslednjo na turnirju odigrano partijo, (ki jo je sicer izgubil), poklonili šahovske figure iz slonovine. Vsega skupaj je bilo v Karlovih Varih odigranih 231 partij. 130 so jih igralci dobili oziroma izgubili, 101 je bila remis. Niemcovič je in bi bil prvi, najsi vzame memo za podlago katerokoli merilo.

Zanimivo gloslo pričbujejo ob tej priliki »Lidove Noviny«. Pred nekaj leti sta imela igrati na turnirju v Moskvi Capablanca in Šamisch. Začetek je bil določen za 9. uro predpoldne. Kaj pomeni zamuda pri takšni tekmi, vedo tudi tisti, ki se ne bavijo s kraljevsko igro. Zakaj predpisi se glase, da mora napraviti vsak igralec v prvih dveh urah 35 potez. Če tega ne stori, izgubi igro. Capablanca je prišel z za-

mudo pet četrt ure. Kibici in Šamisch sam so izjavili, da so v skrbeh za njegovo usodo. Toda Capablanca se je pomilovalno nasmehnil, češ da bo njemu za Šamischu tudi ta čas dovolj. Začela sta igrati in Capablanca je naročil med igro tečen zajtrk ter ga povzeli z veliko slastjo. V zadnji četrt uri je nasprotnika strl.

Na turnirju v Karlovih Varih pa se je sreča obrnila. Šamisch je bil med zadnjimi igralci in ni imel upanja na katero izmed prvih mest. Capablanca in Spielmann sta vodila. Tedaj je posegel v igro nevidni duh usode. Capablanca je napravil proti Šamischu veliko napako, ki je oprostljiva kvečjemu v kavarni. Izgubil je figuro, ki je povzročila, da se je moral vdati. Baš ta napaka ga je potisnila s prvega mesta, ki ga je zavzel Niemcovič. Goto vo sta se ob tej priliki oba igralca spomnila obilnega zajtrka v Moskvi, samo z razliko, da je to pot šinil smehljaj preko lica Šamischu.

Niemcovič, zmagovalc v Karlovih Varih,
je prekosil za pol točke Capablancu in Spielmannu.

ZADOVOLJIV V SLEHERNEM POGLEDU

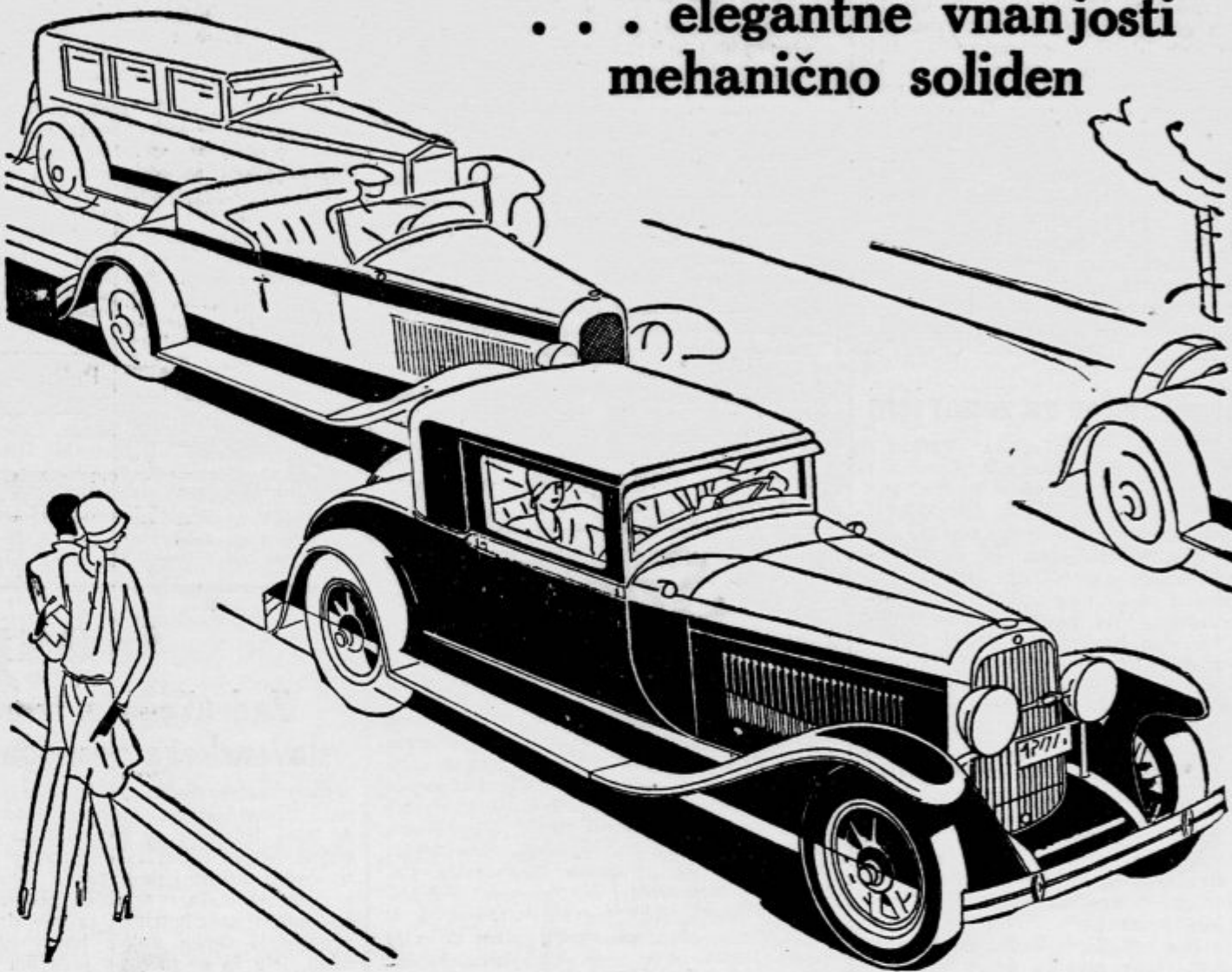
»Oldsmobile« ni žrtvoval nobene značilne posebnosti na korist kake nove.

Vsak avtomobilski inženjer, pa tudi vsak dober mehanik vam potrdi, da avtomobil prekomerne brzine ne more biti poseben trpežen, če je

bil njegov motor zgrajen zgolj v to svrhu, da se poveča vozu hitrost, kajti v tem slučaju je pač bilo treba žrtvovati kako drugo dobro lastnost voza. Zaradi modernih zahtev, ki jih stavlamo na avtomobile, je povpraševanje po vozovih, ki so vporab-

ni za vse vrste voženj, čim dalje večje. Pri nakupu novega vozila gojimo različne želje. Vsakdo hoče imeti voz, ki ustreza vožnjam tako v mestu kot na deželi voz, ki teče prav tako rahlo kakor brzo ter je obenem opremljen z zavorami, ki jamčijo za absolutno varno vožnjo.

Z novim Oldsmobilem se je družbi General Motors posrečilo ustvariti avtomobil, ki je res »izravnal« v vseh oziarih. Nobena značilna lastnost ni pri njem vpeljana na škodo druge. Oldsmobile je odličan voz, preizkušen za brezhibno funkcioniranje v vsem svojem dolgem življenju.

... elegantne vnanjosti
mehanično soliden

Da bi dal Oldsmobilu odlično črto, ki naj bi bila povsem nova posebnost, mu je Fisher zamislil novo vnanjost, ki si je pridobila veliko priznanje pri posetnikih vsakoletnega »Salon d' Automobile«, kjer je bil Oldsmobile razstavljen. V vrsti z drugimi vozovi spoznate Oldsmobile na prvi pogled po njegovih vitkih, harmoničnih linijah.

OLDSMOBILE

CHEVROLET — PONTIAC — OLDSMOBILE — OAKLAND — BUICK — VAUXHALL — LA SALLE
CADILLAC — CHEVROLET TOVORNI VOZovi — G. M. C. TOVORNI VOZovi
KAROSERIJE FISHERA

PROIZVODI GENERAL MOTORS A

Naznanilo

Cenj. damam naznanjam,

10375

**da s 1. septembrom zopet otvorim
modni atelje**

ter se priporočam

JOZEFA MOLAN, modni atelje, Ljubljana, Krekov trg 11.

Autokaroserije

vseh vrst in modelov najboljših, najsolidnejših in najhitrejših izdeluje

**Matija Perko, Ljubljana 7,
telefon 2372**

Tvornica za mizarstvo in autokaroserije. Plačline olajšave. 10347

Jšcem povsod inteligentne dame in gospode

večje nemškega jezika, za pismena dela, ki bi jih izvrševali izven poklica. Zasluzek primeren izvršenemu delu do 150 Din na dan v par urah.

Ponudbe na

E. HUNDETMARK, ABT. N. — BERLIN
Weissenhof, Lehrstr. 65.

Čudoviti ozdravljenji

V Londonu je te dni povozil avtomobil mutca Jamesa Richardsons. Ko so ga potegnili izpod koles, se je tresel kakor listič v viharju, toda bil je k sreči samo opraskan. Kdo bi pa popisal začudenje njegove okolice, ko je mož spregovoril! Mož je namreč med svetovno vojno onemel. Tik njega je treščila nemška granata, ki mu je vzela govor. Kakor je tedaj od strahu postal mutast, tako mu je zdaj strah vrnil besedo. Zanimiv primer za živčne specialiste!

Nekoliko drugače se je razvezal jezik 22letnemu dekletu iz Corzana, ki je pred leti po dolgi bolezni vstala iz postelje zdrava, toda nema. Zdaj je dekle romalo na božjo pot San Maria in Bagno. Tja grede ni mogla govoriti nič, na povratku pa ji je postalo nenadoma slabo. Ko se je osvestila, je rekla: »Moj Bog, saj zopet govorim!« Ko se je raznesla vest o čudežnem ozdravljenju, so obkolile dekleta ljudske množice, ki so se jele zgrinjati od vseh strani. V Milanu in okolici se govori samo o tem, za božjo pot v San Mario in Bagno pa ni boljšega priporočila kakor ta tako imenovani čudež.

Pasje meso — pasja steklina

Iz Olomouca poročajo: Pred kratkim je povozil avtomobil nekega psa, ki je bil last tvornicarja Schneiderja. Tvornicar, videč, da žival ne bo okrevala, je izročil psa pazniku Trčki in mu naročil, naj ga ustrelji in zakoplje. Trček pa je živel v revščini in je tako težko prehranjeval svojo družino z devetimi otroci, da je sklenil žival odreti. Žena je spekla pasje meso in vsi so ga jedli. Posledice niso izostale: kmalu so vsi člani Trčkove družine zboleli na steklini. Morali so jih odpeljati v Pasteurjev zavod v Prago, kjer jih zdaj zdravijo.

V 21 dneh okoli sveta

Živimo v dobi rekordov, ki skoro ne štejejo več za rekorde. »Zeppelin« je v 21 dneh obletel svet. Za njim je Atlantik in Pacifik, za njim so nekončne stepe in gore treh kontinentov. Vse je navdušeno in vse piše o nemškem zavojevanju zraka.

V resnici stojijo stvari drugače. Kakor je treba priznati, da je »L. Z. 127« dosegel rekord v obkroženju zemeljske oble, tako ni mogoče pritegniti vsemu hvalisanju, ki ima namen utajiti nepravilne strani zrakoplova. Zato je treba izraziti Jobu Heinrichu v. Dewallu iz Halleja vse priznanje, če ugotavlja na podlagi tehničnih podatkov, ki so mu na razpolago, da ima »Zeppelin« malo realnih izgledov. Za medkontinentalni promet pride kvečjemu v poštev za transport pasazirjev. Tovore bodo morale tudi poslej prevažati čez morje še vedno velike ladje. »Zeppelin« je absolviral svoj polet okoli sveta v štirih etapah. V 54 urah je priletel iz Lakehursta v Friedrichshafen, 100 ur je rabil od Bodenskega

jezera do Tokia, 75 ur čez Tihi ocean iz Japonske v Los Angeles in 51 ur iz Los Angeles čez ameriško celino v Lakehurst. Absolviral je 33.000 km proge v 280 urah vozil je torej s povprečno brzino 118 km na uro.

Ta uspeh je tako osrčil dr. Eckenerja, da je sklenil zgraditi novega velikan »L. Z. 128«, ki naj po obsegu še prekosil sedanji zrakoplov. Medtem ko ima sedanji »Zeppelin« 105.000 kub. metrov plina, ga bo imel novi orjak 150.000 kubičnih metrov. Dolg bo 245 metrov (sedanji meri v dolžino 236 m) in bo imel 7 motorjev, ki bodo razvijali 4240 konjskih sil (Z. L. 127 razpolaga z 2750 k. s.) Načrti za gradnjo novega »Zeppelina« so že odobreni in notranja oprema prostorov je poverjena izkušnemu strokovnjaku profesorju Breuhausu.

Nagota v umetnosti

V Monakovem imajo lepo dermatološko kliniko. Uprava zavoda je sklenila, da se ima vestibul poslikati s primernimi figurami. Poklicali so slikarja in mu naročili, naj naslika družino, ženo moža in otroka. Mož naj stoji za ženo, dete pa naj gladi konja po grivi. Umetnik je izvršil naročilo. Toda na Bavarskem so si vedno v sporu, kje so meje navednosti in kje se začneja obscenost. Tako se je našel mož, ki je proglasil družinsko idilo za nemoralno delo in zahteval, naj dobi žena in mati primerno pokrivalo čez razgaljene grudi. Da ne bi se ljudje pohujševali, si je slikar provizorično pomagal s tem, da je izrezal bluzo iz papirja in z njo pokrili ženske prsi. Nad tako posačeno sliko se zdaj nihče ne zgraža, dočim so poprej pljuvali in gledali v tla, da ne bi si umazali duše.

Ljubljanska gradbena družba z o. z.

**Ljubljana
Slomškova ul. 19
Telefon 25—27**

**Brzotavka
Gradbena Ljubljana**

Gradbeno podjetje za vse vrste visokih zgradb, industrijske zgradbe, gospodarske zgradbe, cestne in mostne zgradbe ter vsa v gradbeno stroko spadajoča dela.

Najnižje cene in najsolidnejša izvršitev.

Potrebščine za čevljarje

Starovpeljana tovarna za neki specijalni predmet išče pri trgovcih z u-nem in čevljarstvom potrebščinami dobro vpeljanega

zastopnika

Ponudbe z navedbo posameznosti o delovanju in referenc pod »N. O. 4747« na Rudolf Mosse, Nürnberg.

NESTLE-ova otročka moka

izvanredno hranilno sredstvo,
gelo bogato na vitaminih.

Hres posebnega naznanila.

Neizprosna smrt nama je včeraj, dne 29. avgusta 1929. ob 10. uri zvečer ugrabila nepozabno ženo, oziroma nepogrešljivo mamico, gospo

Antonijo Kocmur roj. Istenič

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v soboto, dne 31. avgusta 1929. ob 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju. Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 2. septembra 1929. ob 7. uri v stolni in mestni župni cerkvi v Mariboru.

Maribor, dne 30. avgusta 1929.

CIRIL KOCMUR, odvetn. kand. in sinček.

Michel Zévaco

213

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman

Čudno: Juana, ki je bila pravkar brez zadrege nastavila svoj sladki obrazek, je zdajci zardela do ušes. Obstala je kakor kip, pobesila oči ter jela zmedenno zvijati vogal svojega predpasnika.

Ko je Chico videl to nenadno zadrego, je tudi on zaporedoma zardel in prebledel. Noge so mu klecnile in sesedel bi se bil, da se ni ujel za mizo. S solznimi očmi je plašno stmel v devojko.

Pardaillan, ki ni odtrgal pogleda od nje, si je mehanično zavijal brke in zamrmral sam pri sebi:

»Ali sta ljubka videti!... In neumna sta, tako milo neumna! Toda položaj mu je kmalu presedel:

»Boga naj zahvalita, da imata mene!... Stavim, da se ne bi zmenila, če bi bila sama.«

Tako misleč je napravil kar moči jezen obraz in zarentačil:

»Nu, kaj vama je, tako mi smrti božje? Ali menita, da vaju bo konec, če se poljubita?«

Osorno je zgrabil Chica za ramena in ga porinil k njej:

»Tak stopi že, bedak, ki ves ginevaš od kopnenja... Mar misliš, da je njej drugače kakor tebi?«

Toda pritlikavec se še vedno ni upal.

»Juana!« je zamrmral.

To je pomenilo: ali dovoliš?

Juana je vzdignila svoje temne oči, ki so vse sijale od solz, in dala z neskončno nežnostjo:

»Luis!«

To je pomenilo: česa pa še čakaš? Ali me ne vidiš, kako sem nesrečna?

Se vedno, oh, še vedno se nista ganila z mesta. Ko je Pardaillan to videl, je zarohnel:

»Da bi vaju! Toliko ceremonij zaradi enega poljuba!«

In zdajci ju je s prikritim muzanjem pahnul drugega drugemu v objem.

Tako nedolžnega poljuba svet še ni bil videl! Chicove ustnice so se komaj dotaknile Juaninega zardelega čela. In ko se je nato spoštljivo umaknil, je deklica mahoma skrila obrazek med dlani in tiho zaplakala.

»Juana!« je ves prepaden vzkliknil pritlikavec.

Tedaj je Pardaillan posegel vmes in ga potisnil pred deklico na kolena. Chico se je naposled vendar toliko opogumil, da jo je prijel za roke in s tesnobnim, solznim glasom vprašal:

»Zakaj plakaš?«

To ni bilo tisto, česar je Pardaillan pričakoval. V prezirljivem pomilovanju je skomignil z rameni in zagodrnjal:

»Budalo!... Niti ne sanja se mu, kaj mu je storiti! Naj bodo zaljubljeni veliki ali majhni, neumni so vsi enaki!«

Juana se je bila spustila v hrastov naslanjač, kjer je najrajša sedela. Chico je pokleknil pred njo na pručko. Stiskaje se k njenim kolenom jo je držal za roke in jo gledal z vsem tistim gorečim občudovanjem, ki je bilo od nekdaj radost njenega srca.

»Grdež!« je zamrmrala Juana z glaskom, ki je nalikoval ptičjemu žvrgolenju. »Hudobnež! Že štirinajst dni te nisem videla!«

»Zdaj vemo, kaj je peklo našo malo Juano!« je pomislil Pardaillan, muzaje se sam sebi. »Odtod bledica in potrlost, odtod omedlevice in solze!«

Chico pa ni mogel premišljevali. Strašno nesporazumljenje se je nadaljevalo; bilo je, kakor da sega bes med njiju in ju skuša razdružiti. V svoji plahosti si je domišljjal, da ti smehlja, te solze, ta omedlevica, te mile besede in ti prikriti očitki — da vse to ni namenjeno njemu, ampak prijatelju, ki je stal zraven njiju in ju bratovsko objemal z očmi.

Juanine besede so imele zanj skrit pomen:

»Hudobnež, štirinajst dni si me pustil brez novic o njem! Dogovorila sva se bila, da hočeva skupaj skrbeti za njegovo rešitev, a ti si delal na svojo pest in mi nisi privoščil radosti, da bi bila deležna tega zadoščenja. Skupaj sva hotela umreti zanj, a ti se me nisi spomnil, ko je prišla ura nevarnosti!«

Tako je menil nesrečnež sam pri sebi. In to je bilo vzrok, da je pobesil glavo kakor obtoženec in zajecjal:

»Saj ni moja krivda... Nisem mogel...«

»Reci rajši, da nisi hotel!... Ali ni bilo sklenjeno, da bova delala sporazumno... in ga bova skupaj rešila ali pa skupaj poginila z njim?«

»Oho!« je pomislil Pardaillan in njegov obraz je postal neprodiren kakor vselej v trenutkih velike ganjenosti.

Kar pretreslo ga je:

»Kaj! Taka strahota je bila mogoča? Moja smrt bi bila pomenila obsodbo teh milih otrok? Tako mi Pilata! Niti slutil nisem, da s tem, ko rešujem samega sebe, obenem rešujem dve nedolžni bitji... Kdo ve, ali ni bilo prav to tisti blagoslov, ki mi je pripomogel do uspeha?«

3945-60905

iz črnega boksa.

1645-60919

iz črnega ali rumenega boksa z usnjeno peto

3635-60920

iz črnega boksa za vsakdanjo uporabo.

Skoraj deset let že izdelujemo te tri vrste čevljev. So to preprosti, a solidni čevlji. Njihova oblika in cena sta takšni, da ne žulita ne nog ne denarnice. S temi čevlji sta zadovoljni i mati i hči. Pridite v našo trgovino in prepričajte se!

Din. 169

MODA

Din. 229

Vsak mesec nova stvaritev -- nova kombinacija, to je pr ncip naše tovarne v nameri, da postrežemo svoje dame - odjemalke najbolj zadovoljlivo.

Sprememba v modi je neomejena, mi ji sledimo in smo svojo fabrikacijo tako organizirali, da prinašamo vsak mesec zadnje novosti za tako ceno, ki jo zamore vsakdo plačati.

Kot prve jesenske modele priporočamo te tri nove izdelke.

1645 - Moda iz boksa. Temeljna barva drap, komb. temnorjavo.

3645 - Moda sportni model, temeljna barva drap, komb. kroko.

1645 - Temeljna barva drap, kombinirano svetlorjavo.

Od danes naprej zelo znižane cene!

KOLESA
GRAMOFONI
ŠIVALNI
STROJI

„Tehnik“
J. Banjai,
Ljubljana
Pražakova ulica 19
V palači „Ljubljanski dvor“

Nabava
ročnih gasilnih aparatov

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje nabavo

4 kom. ročnih gasilnih aparatov in 4 rezervne polnitve 10400

Natančnejši pogoji se dobijo pri podpisani. Ponudbe je kolkovati s 5 Din.

Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, broj 8418, II.

Nabava električnega materijala.

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi na dan 16. septembra 1929:

460 m kabljev za slab tok,
900 kmd. pritrdilnih spojk,
50 kmd. uvodnih izolatorjev,
20 kmd. uvodnih zaščitnih telefonskih naprav,
300 kmd. izolatorjev z oporami,
5000 m silicijum bronove žice.

Natančnejši pogoji se dobe pri podpisani Direkciji. Ponudbo je kolkovati s 5.— Din in jo predložiti najkasneje do 16. septembra 1929 dopoldne.

Iz pisarne Direkcije državnega rudnika Velenje, št. 8419, II. 10393

Radioaktivno termalno kopališče

Rimske toplice SHS

Odlične, proti revmatizmu, protinu, išijas, nevroziteti in ženskim boleznim. Sezona: maj — oktober. Penzjon: Predsezona Din 60.— glavna sezona Din 80.— po osebi. Prospekte pošlje kopališka uprava brezplačno.

Potreben nam je
perfekten
SOBAR

ki razpolaga s prvovrstnimi referencami in pripomočki, izurjen v serviranju, z dolgoletno prakso. Pismene ponudbe z vsemi podatki, prepisi spricval, navedbe plače, na katero reflektira, in jezikov, ki jih govori, je poslati na Beograd, poštanski pretinac 180. 10265

Učenca

za trgovino mešanega blaga v Ljubljani, ob lastni oskrbi

takoj sprejem.

Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Poštenost 112«. 1033a